

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XIV. V Ljubljani, decembra 1897. *12. zvezek.*

Druga adventna nedelja.

I. Čudeži.

Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: Slepi spregledujejo, hromi hodijo, govovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo.
Mat. 11, 4-5.

Tri reči pripoveduje današnji sv. evangelij, namreč: poslana je dveh Janezovih učencev k Jezusu z vprašanjem, ali je morda on obljubljeni Mesija, ki ima priti? — potem odgovor Jezusov na to vprašanje in slednjič hvalo Jezusovo o Janezu po odhodu učencev. — Nas zanima danes posebno odgovor Jezusov, ki ga je dal učencema. Janez Krstnik ni dvomil, da je Kristus res obljubljeni Mesija, saj ga je sam že očitno oznanoval, le učence je hotel o tem prepričati. Poslana učenca dobila Jezusa ravno, ko je oznanoval evangelij in ozdravljajal bolnike. Jezus jih pusti nekaj časa vse to gledati in poslušati, da sta bila priči njegovega delovanja; potem se obrne k njima in odgovori: *Zdaj pa pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: Slepi spregledujejo, hromi hodijo, govovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo.* Kristus spominja s tem na prerokbo Izaijevo (35., 5. 6.), po kateri je bilo napovedano: *Takrat se bodo slepim oči odprle, ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal, kakor jelen, in jezik mutastih bo razrešen.* S temi besedami jima hoče reči: Čudeže, ki so jih preroki napovedali o Mesiji, delam jaz;

spoznajte torej, da sem tisti, starim očakom obljubljeni Mesija. S tem potrjuje, kar je tudi pozneje na vprašanje: *Ali si ti Kristus?* Judom odgovoril: *Dela, katera jaz delam v imenu svojega Očeta, ta pričujejo o meni.* (Jan. 10, 25.)

In v resnici, kdorkoli opazuje čudeže Jezusove z odprtih očesom in sprejemljivim srcem, mora spoznati, da so neovrgljiv dokaz za njegovo božanstvo, kakor tudi za resničnost njegove vere. Zato so tudi pripomogli k hitremu razširjanju krščanstva. Kot verni katoliški kristijani moramo biti dobro poučeni o čudežih, ki nam tako lepo pričajo vsegamogočnost božjo! Zato vam bom razložil danes nauk o čudežih. Odgovorim vam na trojno vprašanje:

a) Kaj so čudeži?

b) Ali so mogoči čudeži?

c) Kaj je njih namen?

I. a) Na vprašanje: kaj so čudeži? odgovarja katekizem: »Čudeži so taka izredna dela, katerih ne morejo izvršiti naravne moči, temveč samo božja vsegamogočnost.« Pri čudežu je potreba, da se djanje ne izvrši po naravnih zakonih, katere je Bog pri ustvarjenju postavil v natoro, ampak brez teh natornih postav. Samo na sebi je vse čudežno, kar se godi v natori, in mi se le zato ne čudimo, ker se tako pogosto nahaja, in imamo vse to vsak dan pred očmi. Ali ni čudežno, da iz neznatnega zrnca zraste mogočno drevo? Ali ni čudežno, da na grčevi trti raste tako dobro vino? Ali ni čudežno da se dan vrsti z nočjo, zima s pomladjo, leto z jesenjo? In če pogledamo na postanek živalij, rastlin, rudnin in nebesnih teles (svetov), če opazujemo posamezno bitje v živi ali neživi prirodi, kažejo se nam sami čudeži. S psalmistom (8, 10.) moramo vsklikniti: *Gospod, naš Bog, kako čudovito je tvoje ime na vsi zemlji!* in moramo s strmenjem zaklicati: *Nebesa pripovedujejo Božjo slavo in dela njegovih rok oznanjuje nébes.* (pr. 18, 1.)

b) Kakor je Bog v začetku stvarjenja predpisal one zakone, vsled katerih se vršé te velikanske prikazni, tako more le vse-mogočnost Božja storiti čudež. Bog sam dela velike čudeže, pravi sv. pismo (psl. 135., 4.), zato je rekel Nikodem Jezusu: *Nihče ne more delati čudežev, katere ti delaš, ako ni Bog z njim.* (Jan. 3., 2.) Bog pa se včasih poslužuje človeka ter po njegovih rokah dela čudeže. In mnogokrat se to zgodi; največ čudežev je Bog

izvršil po svojih svetnikih, kakor beremo v njih životopisih, od apostolov počenši pa do sedanjih dni.

c) Ali v vseh teh slučajih se lahko dokaže, da je Bog sam bil, ki je delal po svetnikih čudeže; oni so bili le izbrana o r o d j a B o ž j e v s e m o g o č n o s t i. *Možje Izraelci*, — pravi sveti Peter, ko je ozdravil hromovega, (dj. ap. 3., 12.) — *kaj nas gledate, kakor bi bili iz lastne moči storili, da ta hodi!* Tako je tudi dleto v roki kiparjevi, čopič v roki slikarjevi le orodje pri napravljanju podobe. Tako je le zgolj nevera pa nevednost, če kdo misli, da more kak človek čudeže delati sam od sebe. In to je najbolj čudno, da so ravno tisti omikanci, ki se spodtikajo nad svetopisemskimi čudeži in drugimi, s katerimi se vedno ponaša prava katoliška vera, najbolj čudaželjni, lahkoverni in vražarski. Ker nočejo verjeti pravih čudežev, padejo v zadrigo satanovo in zaslepljeni verjejo čarovnije in vražarije. Kajti nevera in prazna vera (vraže) sta si sestri.

č) Ker je Bog podpisal vse naravne zakone, ustavi jih tudi lahko (za kaj časa) in brez njih in njim vkljub izvrši kako dejanje. Zato pa vemo o čudežih v vseh kraljestvih nature (vidne in nevidne), na nebu in na zemlji, na ljudeh in živalih. Najbolj številni pa so oni, ki so se zgodili z ljudmi, kakor se nam pripovedujejo iz življenja Jezusovega ali drugih svetnikov.

II. a) Da so č u d e ž i m o g o č i, ne more tajiti noben pameten pa veren človek. Ako verujemo, da je Bog vseмогоčen, da je vstvaril vse reči, da jih vodi in vlada po gotovih postavah, moramo jednako verovati, da more Bog tudi brez teh natornih zakonov storiti kako spremembo. Če je Bog postavil v gotova zelišča kako zdravilno moč, ozdravi vendar lahko brez tega zdravilnega zelišča človeka. Ako je Bog ustvaril zrno, da se rabi za napravljanje kruha, dá on lahko človeku tudi brez zrnja kruha ter ga nasiti. Ako je Bog postavil solnce in zvezde na nebo, da razsvetljujejo stvarstvo, ali je tudi brez solnca lahko ne razsvetli? Saj se po teh čudežih n e o d p r a v i j o zakoni, ki jih je Bog dal v začetku sveta, ampak ostanejo še naprej veljavni. Zato priznavajo celó nekateri neverneži, da so čudeži mogoči; tako pravi nek francoski brezbožnež: Če bi kdo resnobno vprašal, ali Bog more delati čudeže, reklo bi se preveč časti mu izkazati, ako bi mu hotel resno odgovoriti; zadosti je, da se mu preskrbi prostor v blaznici.

b) Čudeži so mogoči in ne zmanjšujejo modrosti Božje, ki je v stvarstvu napravila tak lep red. Prazen je izgovor, da čudeži

motijo pravi red v narodi, kajti oni pustijo natori vse moči in postave in nič ne spreminjajo v splošnem redu. S tem, da je Bog tri mladeniče Ananija, Azarija, Mizaela obvaroval v ognjeni peči sežganja, ni se sploh spremenila moč ognja, ampak vsacega še žge, kdor se mu preveč bliža. Če Kristus bolnika ozdravi z jedno besedo, ali potem vse zdravilstvo nima nič več pomena? Če Kristus Lazarja pokliče iz groba k življenju, ali se nam je bati, da bodo vsi naši spredniki vstali ter zahtevali svoja nekdanja posestva? Če Kristus nekaj kruhov v svoji roki pomnoži za nasitjenje nekaterih tisočev ljudij, ali nam ni treba več sejati zrnja?

Bog torej s svojimi čudeži ne moti zakonov, ki jih je naravi predpisal. Priroda dela po svojih, od stvarnika prejetih močeh in se drži svojega reda. Bog pa dela, kadar se mu zazdi, kot gospod natore, neposredno tudi višje reči, k čemur ne zadostujejo samo naravne moči. Tako stvarnik ozdravlja navadno bolezni po močeh, ki jih je naravi podelil, včasih pa izredno sam iz svoje moči neposredno človeku zdravje podeli. Tako ni dal narodi moči: obuditi mrtvega k življenju; to le sam premore, ker je gospod življenja in smrti.

Kdor bi rekel, da čudeži niso mogoči, on bi dosledno tudi Boga tajil, ker bi zanikoval njegovo čeznatorno delovanje.

III. a) Kakšen namen pa ima Bog s čudeži, ki jih dela sam ali pa po svoji cerkvi? V prvi vrsti morajo čudeži kakor vse, kar je na svetu, pomnoževati čast in slavo Božjo. Vse je Gospod zavoljo samega sebe naredil, pravi modri Salomon, (Pregov. 16, 4.) in ker so čudeži očividni izreden dokaz Božje vsemogočnosti, morajo pred vsem povekšati njegovo slavo. To potrjuje Zveličar sam, ki je storil toliko čudežev. Ko je Lazar bolan ležal, rekel je Kristus njegovim sestram: *Ta bolezen ni k smrti, temveč k časti Božji, da bo Sin Božji po njej poveličan.* (Jan. 11, 4.) Torej čudeži niso samo v razvedrovanje ljudij ali v nasitjenje njih radovednosti.

b) Gotovo pa s tem prvim in poglavitnim namenom ni izključeno, da se s čudeži tudi koristi stvarjem Božjim. Od zemlje, ki oznanuje slavo Božjo, ima človek svoj dobiček, tako tudi od čudežev, ker se jih večina zgodi ravno nad ljudmi. Čudeži so torej izredni dokazi ljubezni in usmiljenja Božjega do človeštva. Po čudežih se podeli človeku zdravje, pomoč v potrebi, rešitev iz velike nevarnosti, neprecenljive milosti za dušo in telo. Zraven prvotnega ima Gospod, čudeže izvršujoč, še drug namen,

da svoje služabnike poplača pred vsem svetom za njih živo vero in trdno zaupanje.

c) S čudeži hoče Bog poveljati svojo cerkev. Večina čudežev se zgodi, da se kristijani v veri potrjujejo in k čednosti spodbujajo. Zato pravi apostol Pavel (1. Kor. 14. 22.): *Jeziki (in čudeži) niso v znamenje vernim, ampak nevernim.* Zato vidimo, da se je ob ustanovitvi krščanske vere godilo več čudežev, kakor v poznejših časih. Takrat je bilo treba z izrednimi znamenji in čudeži pridobivati Jude in pogane za pristop v katoliško cerkev. In ravno sv. cerkev še dandanašnji ni brez čudežev. Kristus ji je dal oblast čudeže delati, in zgodovina pripoveduje, da kakor so bili zmiraj svetniki v nji, imela je zmiraj tudi čudodelnike. Da pa čudeži niso vsakdanji, to je razumno, če mislimo le na pojem čudež. Jedino katoliška cerkev, nobena druga vera se ne more ponašati s pravimi čudeži, ki jih mora vsak človek zdravega uma priznavati. Vzemite v roke življenje svetnikov in našli bote v vseh stoletjih služabnike božje, ki so delali prave čudeže. Zmislite se na sv. Bernarda, ki je ozdravljaj slepe, hrome, gluhe, obsedene; na sv. Frančiška Ksaverija, ki je obudil 25 mrtvih k življenju; na sv. Stanislava, ki je obudil mrtvega Petra ter ga pripeljal za pričo pred sodnijo itd.

In kdo more tajiti čudeže, ki se godé v Lurdu, kjer se je bila Marija prikazala, in sedaj še zmiraj ozdravlja ondi na duši in na telesu vse tiste, ki se z živo vero in trdnim zaupanjem k nji zatečejo.

Da, Bog še vedno očitno poveljuje svojo cerkev z neovrgljivimi čudeži.

Nauk o čudežih je zelo pripraven napolniti nas s strmenjem in spoštljivostjo do vsemogočnega Boga. Poslužuje se jih, da bi ljudem skazal svojo ljubezen ter njih srca bolj na-se priklenil. Verni kristijan sicer ne potrebuje čudežev, da bi veroval v Boga in njegovega jedinorojenega Sina, pač ga pa to spodbuja Boga še bolj slaviti in v vseh okolščinah svojega življenja vanj zaupati. Z veseljem ga navdaja to, da je otrok ravno tiste cerkve, ki je po čudežih za pravo potrjena. Zato mu ni treba omahovati, kakor trst sem ter tje; popolnoma mirno se sme prepustiti njenemu vodstvu, ker ve, da ga pelje po pravem potu proti nebeški domovini. Amen.

A. Žlogar.

2. Sv. Rešnje Telo — največji čudež!

Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: Slepci spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrličji vstajajo.

Mat. 11, 4—5.

A. 1. Prerok Izaija je živel 759 let pred Kristusom, pa je Zveličarja tako natanko in jasno popisaval, kakor bi ga imel pred očmi. Posebno lepo omenja čudeže, ki se bodo za njegovega časa godili, ko piše: *Volk bo pri jagnjetu prebival, in ris bo pri kozliču ležal; tele in lev in ovca bodo skupaj hodili, in majhen deček jih bo gonil. Tele in medved se bota skupaj pasla, njihovi mladiči bodo skupaj počivali, in lev bo kakor vol slamo jedel. In otrok, še pri prsih, se bo igral nad modrosovo luknjo, in odstavljenec bo svojo roko v baziliskovo dupljo vtikal.* (Iz. 11, 6—8.) Še več: *Tedaj se bodo slepim oči odprle, in ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih bo razrešen.* (Iz. 35, 5—6.)

2. Taki čudeži so bili napovedani za dôbo Jezusovega prihoda; zato so ljudje vedno na uho vlekli, ali čakali in pazili, kdaj in kje se bodo čudeži že pričeli delati. Hodili so gledat čudežnega moža — Janeza, v puščavo. In danes sta dva poslanca Janezova pri Jezusu, ki jima za svoje poverjenje, da je on obljubljeni Zveličar, navaja svoja čudežna dela, govoreč: *Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla: Slepí spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo; mrličji vstajajo.* (Mat. 11, 4—5.)

3. Še zdaj nekateri ljudje hočejo videti čudeže. Bog jih še vedno dela, akoravno morda tako očitno ne. Posebno pa se godi jeden čudež pogostokrat pred našimi očmi: To je tisti čudež, ki smo ga tudi zdaj prišli gledat in molit — čudež presv. Rešnjega Telesa. Ker je ravno sv. adventni čas, ko bodete sprejeli sv. obhajilo — bo celo primerno in koristno premišljevatí ta prečudežni altarski zakrament. Zato rečem: Sv. Rešnje Telo je največji čudež:

1. Oziroma na Jezusa:

2. Oziroma na ljudi.

Gluhi spreslišujejo — odpri mili Jezus mojim poslušalcem ušesa in srce, da bi pazljivo poslušali; meni pa razveži jezik, in ogrej srce, da za Tvojo čast dobro in dostojno govorim!

B. 1. Čudež je tako izredno delo, ki ga more izvršiti le božja vsemogočnost. Ob času začetka božje vere so bili čudeži potrebni, da so ljudi — malikovalce, nevernike prepričavali in pripeljali k spoznanju pravega Boga. Zdaj, ko je božja vera vsejana in utrjena na zemlji, jih navadno ni treba, in Bog jih le izvenredno tu in tam še dela po svoji neskončni modrosti. O tem prelepo piše sv. Gregor papež: »Da je število vernikov naraščalo, bilo je treba čudežev. Ker tudi mi sadeže zalivamo, dokler se v zemlji ne utrdijo; ko so pa že močne korenine pognali, pa nehamo.« (Brev. 3. dec. l. 9.)

Ako Bog drugih čudežev ne dela, razven po potrebi, se vendar čudež — Rešnjega Telesa, ki je zapopadek in jedro vseh čudežev — ki je največji čudež — vrši in ponavlja vsak dan. Ta čudež je pa največji oziroma na ljubezen Jezusa, ki se je

a) Spremenil v slabe podobe kruha in vina. — V zibelki je božje dete ležalo v bele plenice povito; vsi pobožni ljudje so ga spoznali in molili za pravega Boga, — le Herod ga je zatajil in preganjal. Pri pogrebu in v grobu je Jezusovo Telo bilo v drago tančico zavito, tukaj pa v hišici božji stanuje pravi Bog v uborni podobi — bele hostije: čudež je to največji!

b) Jezus se je izročil apostolom. Dal jim je popolno oblast čez se. *To delajte v moj spomin — kruh in vino spreminjajte v moje telo in kri.* Mojzesu je dal Bog oblast čez palico, ki je postala takoj živa kača; Jezus pa je dal apostolom moč: kruh spreminjati v Telo in vino v Kri njegovo: izročil se je torej popolnoma apostolom; — Bog je pod oblastjo ljudi!

c) Jezus se je: Samega sebe uničil. Pri drugih čudežih ni nič trpel; tukaj pa ves trpi; na svoji božji častitljivosti in slavi, katero je zato skrnil, da se ga mi ne bojimo. Zato sveta Terezija lepo omeni: »Jezus je svoje božanstvo zato skrnil pod preprosto podobo belega kruha, da se ga mi ne bojimo. Kdo bi si upal stopiti pred Jezusa ali celo ga užiti, ako bi se nam razodel v svoji nebeški slavi.« — Jezus je tukaj uničil tudi svojo človeško natoro ali življenje: Ne hodi, ne je ne pije, ne spi; ali vendar živi in kraljuje večni Bog v altarskem zakramentu. Čudež največji! Živa vera nam spričuje, kar ne vidijo oči, da v tem kruhu živi Bog.

Ne modrujmo, kako bi umeli to prečudežno skrivnost, temuč v vsi ponižnosti molimo ljubega Jezusa presveto Rešnje Telo, ki je največji čudež tudi:

2. V oziru na nas ljudi; in sicer zato: a) ker ga toliko zanemarjamo. — Ako vemo, kar vsako šolsko dete zna, da zakrament sv. Rešnjega Telesa je najsvetejši zakrament, ker je pravo Telo in prava Kri našega zveličarja Jezusa Kristusa — potem se bomo pač sami sebi najbolj čudili, kako moremo tako nemarni biti, da sv. Rešnjega Telesa ne obiskujemo, ne molimo, rajši ne uživamo! Nekdaj so cele trume hodile za Jezusom, še današnji sv. evangelij jih omenja, ostajale so cele dni pri njem, mi smo pa tako kesni, leni, vnemarni, da še v nedeljo ne gremo k njemu, nekateri še celo zvnaj cerkve, ali kje drugod ostajajo — Jezusa pa pustijo. Zopet drugi se dolgočasijo in nespodobno obnašajo vpricho sv. Rešnjega Telesa! Ali ni to grozno čudežno za nas, da ljubega Jezusa tako zanemarjamo, in ga le:

b) v nadlogi spoznavamo. — Sv. Janez je bil v ječi, ter pošlje dva učenca k Jezusu po tolažbo in pomoč; vendar pa ne smemo sumničiti, kakor da bi Janez bil kdaj nad Jezusom dvomil, ko je pa med vsemi na Jezusa pokazal, govoreč: *Glejte, jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta*. Pa pri nas se to mnogokrat zgodi, da po Jezusu poprašujemo, in ga iščemo šele tedaj, ko smo v ječi, nadlogi, boleznih ali ob smrti. Celo leto ne misliš na sv. obhajilo, še advent in velikonočni čas ti preteče brez svetih zakramentov. Ako te pa zadene nadloga, že drugi, tretji dan pošlješ po Jezusa — ali je temna noč ali je huda ura — sneg ali dež. Toraj Jezusa spoznaš le v nadlogi. Ali ni to veliki čudež tvoje zanikernosti? Meni saj se tako dozdeva, akoravno sem noč in dan voljno pripravljen takim iti po Jezusa, in jim ga v bridki nadlogi prinesiti na dom, ko ga prej v cerkvi iskali niso.

Neki mladenič je v nedeljo sicer praznično oblečen hodil z doma, pa se je bahal, da cerkve videl ni, ter je še jako nedostojno govoril o svetih rečeh. Dne 3. maja ga zadene velika nadloga smrtne nevarnosti — bil je namreč nastreljen. Brž ko se zavé, prosi spovednika, in ko gredo po sveto popotnico, vedno vpraša: »Ali že gredo, idite gledat!« In vsi smo se mu zelo čudili, da se prejšnji mlačež zdaj tako obnaša do presv. Rešnjega Telesa.

Ali se tudi vam to jako čudežno ne zdi? Gotovo! Ti pa ne delaj takoj, temuč posnemaj pobožne duše, ki so največji čudež pred altarskim zakramentom,

c) ker Jezusa Rešnje Telo — ljubijo čez vse. — Kolikor je svetnikov, ali za nebesa poklicanih, toliko je posameznih čudežev pred tabernakeljem. Tukaj imam podobico sv. Alfonza

Ligvorija in gledam, kako je sklonjen, ponižen, zamaknjen v molitvi altarskega Jezusa. Pravi čudež pred Rešnjim Telesom! Pobožna grofica Ferija je cele ure nepremaknjeno klečala in molila pred altarjem; samostanske tovarišice jo zovejo: Nevesto Jezusa Kristusa. Ko jo vprašajo, kaj že neki vendar dela toliko časa tam — jim milo odgovori: Celó večnost bi pred R. Telesom klečala, ker ondi je ravno tisti Jezus pričujoč, ki je radost in veselje zveličancev v nebesih. Res, velik čudež to! Tak čudež si pa tudi ti, goreča duša, ki vsako jutro v snegu in blatu prideš klečat in molit ljubega Jezusa; tak čudež ste danes vi vsi, ki vas je že letošnji adventni čas v tako obilnem številu pripeljal k sv. obhajilu. O, le večkrat še, in radi prihajajte!

C. Idite, in povejte doma, kar ste slišali in videli danes: Slepí na duši so spregledali, hromi hodijo molit Rešnje Telo, gobovi so se v spovedi očistili, gluhi so pridigo poslušali in mrtvi so vstali iz svoje hudobije. Prejeli so sv. Rešnje Telo, ki je največji čudež, ako pogledamo na Jezusa ali na nas.

O ljubi Jezus v sv. zakramentu, daj nam, da vselej vredno pripravljeni pristopimo k sv. obhajilu, nekđaj pa Te pobožno sprejmemo za popotnico v nebeško domovino! Amen.

Simon Gaberc.

Praznik brezmadežnega spočetja.

I. Marija — milosti polna.

Češčena, milosti polna.

Luk. 1, 28.

Kar je tolikanj duš želelo v vseh časih krščanstva, to se je v tekočem stoletju spolnilo: brezmadežno spočetje blažene Device Marije je bilo po slavnem papežu Piju IX. slovesno razglašeno za versko resnico. In vse prave otroke in častilce Marijine je napolnovalo srčno veselje. Zakaj? Zato, ker Marija zraven časti matere Božje nima večje prednosti nego je ta, da je polna milosti. To je tudi prva proslavitev, katero jej daje angelj, to je proslavljenje, katero jej mi tolikrat skazujemo rekoč: *Češčena Marija, milosti polna.*

Samo po sebi se pa ume: ako bi bila Marija spočeta v izvirnem grehu, ne bila bi zmiraj polna milosti, nekaj časa bi jej torej bilo manjkalo največjega kinča, dopadajenja božjega. Ko je pa sv. cerkev razglasila versko resnico, da je bila Marija v prvem trenutku svojega spočetja obvarovana izvirnega greha, izrekla je ljubi Materi Božji največjo čast ter pridejala zadnji biser v njeno bliščečo krono. Zato pa se veselijo častilci Marijini, kakor se radujejo otroci, ako je njihovi materi došla velika sreča. In to prednost Marijino, da je bila zmiraj milosti polna, hočemo danes premišljevati ter jo obrniti v dušni blagor. Videli bomo, da je Marija milosti polna

- a) v svojem spočetju.
- b) v vsem svojem življenju,
- c) zdaj v nebesih.

I. a) Kar noben človek ni in ne bo dosegel, to je Marija prejela: Že v prvem trenutku svojega življenja je bila milosti polna, kar je zanjo visoka čast.

Ali je pa toliko na tem ležeče, predragi v Kristusu, da ni bila Marija ni jeden trenutek brez milosti, ni jeden trenutek v izvirnem grehu zapopadena? Marsikdo bi si mislil, da ni na tem dosti ležeče, če je le pozneje dobila to milost ter bila očiščena izvirnega greha. Ali tako bi mogel le tisti govoriti, ki ne vé, kaj je greh in kaj je milost v božjih očeh. Povejte sami: Ali je vsejedno, če je krasen biser še v svoji prvotni bliščobi, takorekoč v svoji deviški lepoti ohranjen, ali pa grdo zamazan in pozneje šele za silo očiščen in osnažen? Ali se ne zgubi pri tem najlepša svitloba? In neskončno svetemu Bogu bi bilo vse jedno, ali je najsvetejša, katera je bila kdaj vstvarjena, ali je hči njegove ljubezni, mati njegovega Sina, nevesta svetega Duha z grehom bila omadeževana, ali ne? Le pomislite: Ali bi ne bila velika sramota za blaženo Devico, za Mater Sina božjega, če bi se moglo reči, da je bila le jeden trenutek otrok jeze božje, le jeden trenutek omadeževana z grehom, da je le jeden trenutek satan imel oblast čez ta tempelj sv. Duha? Kdo bi mogel kaj tacega poslušati? Da, prvi trenutek že je morala biti greha prosta ona, ki je imela roditi premagalca pregrehe, ni jeden trenutek ni smela biti v oblasti satanovi ona, ki mu je imela glavo streti. — In zato Marija ni bila, kakor mi, le očiščena izvirnega greha, ampak ona je bila pred njim zavarovana. Med tem, ko nas Sin božji ozdravi po svojih zaslugah v sv. krstu

grešne bolezni, obvaroval je s tistim nebeškim zdravilom svojo mater, da celó ni padla v to grešno bolezen. Že v prvem trenutku torej velja o njej: *Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.* (Vis. p. 4, 7.)

Celo slehrne sence greha je hotel Bog obvarovati svojo Mater. Zato ni dopustil, da bi se kako hudo poželjenje, ki samo na sebi še ni greh, vzbujalo v čistem srcu Marijinem. Tako je že od začetka polna milosti. Kakor rosna kapljica, katero koj pri nastanku zadene solnčni žarek ter jej podeli čudežen svit; kakor čisto jezero, v katerem se odsvita jutranja zarija: tako je bilo srce Marijino v prvem trenutku zadeto po žarku milosti; sveti Duh je je okinčal ter napravil za zvesto zrkalo božje popolnosti.

b) Drugače pa je bilo pri nas. Ko se je naše življenje začelo, ko nam je posijalo prvo solnce, je bilo naše srce še oropano milosti Božje. Vsi moramo zdihovati: *V hudobijah sem spočet, in v grehih me je rodila moja mati.* Po Adamovem grehu smo prišli na svet brez milosti, brez dopadajenja božjega, manjkal nam je najlepši dušni kinč. In od začetka našega življenja je v nas hudo poželjenje, ki nas vedno zadržuje pobožno in sveto živeti. Ono nas vedno vleče k prepovedanim rečem, nam brani povzdigniti se k Bogu, nas skuša pahnuti v strasti in grehe.

Ali je pa to za nas sramota, da smo v izvirnem grehu spočeti in navdani s poželjivostjo? V tem obziru ni nobena sramota za nas, ker podedovani greh ni tak greh, ki bi ga bili sami prostovoljno storili. Vendar pa je težko otrokom in se sramujejo, ako imajo slabe stariše, dasiravno niso tega krivi. Ali se ne sramuje pridna, nedolžna deklica, če ima grehom udano mater, akoravno ubogo dete za to nič ne more? In če se ti vzdigujejo nespodobne misli in želje, o katerih nočeš nič vedeti: ali bi se ne sramoval, ko bi drugi vedeli, kaj ti je rojilo po glavi?

Pa to ni največja sramota, da smo v grehu rojeni; kakor tudi ni za Marijo le to največja čast, da je bila spočeta v milosti božji. Marveč rečem:

II. Večja čast je za Marijo, da je ohranila milost, za nas pa je še večja sramota, da milost tolikrat napravimo.

a) Marija je bogati zaklad, ki ga je prejela, tudi zvesto ohranila. Nikdar ni za trenutek ona zgubila milosti; ni najmanjši greh ni zatemnil bliščobe milosti v njenem srcu. In kako

je ona obvarovala ta najdražji biser? Akoravno ona ni mogla zabresti v grehe, pazila je vendar skrbno na zaklad milosti, katerega jej je Bog izročil v varstvo. Že v prvi mladosti se je podala v tempelj ter se posvetila Gospodovi službi. Posvetnega veselja se je ogibala ter ljubila samoto. Tako jo je tudi angelj našel v tihi sobici zatopljeno v molitev. In tako je čuvala dragi biser milosti božje v svojem srcu.

Pa Marija ni le zvesto ohranila milost, ampak jo je vedno tudi pomnoževala. Sv. vera nas uči, da si tisti, kateri je v milosti božji, z vsakim dobrim delom pomnožuje posvečujočo milost in sicer toliko bolj, kolikor večji je ljubezen, s katero dela dobra dela.

In zdaj pomislimo: Marija je od mladega molila, delala dobra dela, dosti trpela, vse s tako ljubeznijo, da ne odtehtajo vsa djanja bogoljubnih duš, izvoljenih božjih, njenih del. Po ustnem izročilu pa je živela čez 60 let. Ni jeden dan ni prešel, da bi si Marija ne bila pomnoževala milosti — in koliko je bilo dni v teku toliko let! In ker je Marija zmeraj rastle v čednostih, kako stopnjo visokosti je dosegla konec življenja! — Kakor solnce čisteje sije, kot milijoni zvezd, tako se Marijine milosti in čednosti bolj žarijo, kakor pa milosti in čednosti vseh drugih svetnikov. Kako ljubeznivo in lepo se mora svetiti duša sv. Alojzija, sv. Neže, pod tronom božjega Jagnjeta v snežnobeli čistosti; pa kaj je ta čistost, kaj je čistost angeljev proti čistosti Marijini, na kateri je Sin božji našel največje veselje? Kdo ne bi občudoval serafinske ljubezni sv. Frančiška Asiškega, kdo ne gorečnosti sv. Frančiška Ksaverija, katerega praznik smo nedavno obhajali, kdo ne pogumnosti svetih mučenikov? Pa kakor iskra se nam zdi ljubezni žar sv. Frančiška Asiškega, gorečnost sv. Frančiška Ksaverija proti plamenu v srcu Marijinem; kakor jutranja danica pred vzhajajočim solncem, tako ugasne junaštvo sv. mučenikov pred trpljenjem kraljice mučenikov. Če je že slava posameznega svetnika tako velika, da je ni mogoče popisati, v kakem veličastvu se sveti šele Marija? Gotovo je bila to za Marijo velika čast, da je vso milost, ki jo ji je Bog podelil, zvesto ohranila in še pomnoževala.

b) Kakor je pa za Marijo to velika čast, tako je za nas velika sramota, da milosti nismo ohranili, da smo jo zgubili. Bog nam je podelil v sv. krstu posvečujočo milost božjo. Tudi tvojo dušo, kristijan, je takrat obsijal nebeški žarek ter ji podelil čeznatorno, angeljsko lepoto. Tudi v tvoji duši se je od-

svitala podoba božja, kakor se odsvita zvezdno nebo v čistem jezeru. Tudi tebe je odevalo belo oblačilo nedolžnosti. Tudi nad teboj je počivalo z dopadljivostjo oko nebeškega Očeta. Prejel si zmožnost delati dobra dela in zagotovilo nebeškega plačila.

Ali si pa zvesto obvaroval to milost? Ti paziš na dragoceno posodo, da bi se ne ubila; zapreš svoj denar, da bi ga kdo ne ukradel, ali si tudi na ta zaklad tako skrbno pazil? Marija brezmadežna se je skrbno ogibala krajev, oseb, nevarnostij, ki bi bile vtegnile le obsenčiti njeno nedolžnost, vedno se je v molitvi obračala k Bogu in ti, ki si povsod obdan z nevarnostmi, ki vedno nosiš v sebi slabo nagnenje, ti, ki si prah in pepel, si le sebi zaupal, zamenjarjal si molitev, sv. zakramente si le mlačno prejemal, podajal si se v kar v grešne nevarnosti. Zato pa si zabredel, padel, zgubil nebeški biser, milost božjo. Namesto čudezne lepote je tvoje srce postalo prostor ostudnosti; bela obleka je zamazana. Z žalostjo se angelj varuh obrača od tebe. Mesto miru in sreče razgraja v tebi vihar raznih strastij.

To je največja sramota za tebe, kristjan, da si oskrnil podobo božjo z nespodobnimi djani. In gorjé, ako bi se hotel pokazati s pečatom pregrehe na čelu pred sodnjim stolom!

Pa še je jeden pomoček, da se prestaviš iz pregrešnega stanu v stan milosti božje: kri Jezusa Kristusa nas zopet opere v svetih zakramentih ter zopet podeli milost. K temu pa najbolj pripomore blažena Devica Marija, ki je mati milosti; in ako zopet zadobiš milost, glej, da jo zvesto ohraniš do konca.

III. Največja čast za Marijo je, da je milost pridobila tudi drugim; največja naša sramota pa je, da druge ob milost pripravimo.

a) Marija je zlati most, po katerem je stopil Zveličar z nebes doli k nam ubogim grešnikom. Marija je v resnici sodelovala pri odrešenju. Ko jo je angelj pozdravil, privolila je ona, postati Mati Božja. Ona je rodila Zveličarja ter mu stregla z materino ljubeznijo. Tudi ona je zraven križa stojé darovala svojega Sina. In kakor je takrat prinesla vsemu svetu milost, tako še zdaj v nebesih vsem zadobiva s svojo priprošnjo pri Sinu bogate milosti. Zato jo imenujejo sv. očetje zakladnico milostij; na njeno besedo Jezus milost najrajši deli. Kolikim je ona izprosila milost spreobrnjenja, kolikim pomoč v stiskah, kolikim zdravje, kolikim ohranjenje nedolžnosti! Neštevilni svetniki se imajo za svoje blaženstvo posebno Mariji zahvaliti.

Če bi kdo mnogo ljudi smrti otel, kako bi ga častili! In Marija je neštevilnim otela dušno življenje. Koliko veselje ji mora biti v nebesih, da jo nešteviline trume obdajajo ter ji kličejo: Tebi, o Mati, se za Bogom zahvalimo, da zdaj uživamo tako blaženost.

b) Če je to za Marijo taka čast — kolika nečast mora biti za nas, ako smo oropali druge ljudi milosti; ako smo bili z zapeljevanjem, s slabim zgledom, z nespodobnim govorjenjem, z vnemarno odgojo mladine, z brezverskim in pregrešnim obnašanjem vzrok in povod, da so drugi padli v grehe, da so drugi zgubili zaklad nedolžnosti in milosti? Morivec je zgubil svojo čast in vedno leži na njem madež njegovega djanja. Pred Bogom pa več velja življenje duše, kakor življenje telesa, in kdor svojega bližnjega pripravi ob dušno življenje, je pred Bogom groznejši morivec, kakor tisti, ki v naglici in jezi zabode nasprotnika. Kdor ima tak dušni umor na svoji vesti, kakšna sramota in muka bode zanj, ko bo pred sodbo stal zaznamovan kakor dušni morivec, kakor Judež, kakor satanov pomočnik; ko ga bodo v peklenkem breznu obsule trume od njega zapeljanih, tistih, katerim je vcepil kal hudobije, osebe, katere je v greh zapeljal, otroci, na katere ni pazil . . . ; ko ga bodo obstopili ter nasproti zavreščali: Ti si kriv naše nesreče, naše pogube, brez tebe bi ne bili prišli nikdar ob nedolžnost in milost! . . . Kdo bi želel slišati tako očitjanje in preklinjanje?

Slišali smo, da Marijo zaljša trojna častna krona: da je ona polna milosti že v svojem spočetju, da je ta milostni zaklad zvesto ohranila ves čas svojega življenja, in da zdaj še v nebesih tudi drugim milost pridobi in deli. — Ako se hočete, predragi, tudi te trojne časti vdeleževati, se morate

a) krepko zoperstavljeti hudi poželjivosti in nagnenju, ki vam je vsled izvirnega greha ostalo. Posebno naj to storijo tisti, ki še hodijo v deviški čistosti; kot taki so res najbližji srcu blažene Device Marije in če zvesti ostanejo, ne bo izostala veličastna krona. Kateri ste ohranili ta lepi Marijini zaklad, zahvalite se danes blaženi Devici za njeno mogočno varstvo. Z vsemi čistimi dušami v nebesih in na zemlji hitite danes pred tron, pred podobo Marijino, se ji srčno priporočite za milost nedolžnosti ter

sklenite v vsaki skušnjavi koj klicati njo na pomoč. — Ako se hočete vdeležiti Marijine častne krone, morate

b) zvesto varovati krstno milost ter jo vedno pomnoževati. Zato se vstavljajte vsemu, kar bi vam utegnilo odvzeti to milost; izrujte slaba nagnjenja in grešne navade. Rabite vse pomočke, ki vam jih ponuja sv. vera; molite neumorno, postite se, prejemajte svete zakramente, obiskujte sv. mašo, dajajte ubogajme, da boste obogateli v dobrih djanjih, ter prosite za milost stanovitnosti.

c) Zato se pa tudi skrbno varujte, da ne bote kateremu v spotiko, da nobenega ne pohujšate, nobenemu milosti ne vzamete, ampak ga še v dobrem vtrjujete in mu k milosti pripomorete. *Kateri druge v pravičnosti podučujejo, se bodo svetili kakor zvezde na vse večne čase.* (Dan. 12, 3.) Sosebno naprejpostavljeni, stariši, mojstri, gospodarji, morete veliko dobrega pospešiti in nštevilnim pripomoči k veličastni kroni nebeški.

Vprašajmo slednjič vsi Marijo, ali ne želi kaj takega od nas? Njen odgovor se glasi že iz njenega življenja. Zato pa sklenimo ravnati tako, kakor ona želi. Saj nam bo tudi Marija pripomogla izpeljati te sklepe. Zato smemo upati, da jo bomo tudi v nebeškem veličastvu smeli kdaj hvaležno pozdraviti z angeljevimi besedami: *Češčena, milosti si polna! Amen.*

Ant. Žlogar.

2. Stanovitnost v češčenju prečiste Devico, (posebno za ude družbe treznosti.)

Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj. Luk. 1, 28.

Izmed mnogih Marijinih praznikov je današnji praznik prečistega Spočetja za Marijo prečisto Devico jeden najveselejših in za nas ljudi jeden najbolj tolažljivih praznikov. Vesel je današnji praznik za Marijo samo, ker ta dan se spominja posebne milosti Božje, da je bila ona izmed vseh ljudij jedina obvarovana vsacega madeža izvirnega greha, da ni nikdar bila v oblasti peklenskega duha, marveč je peklenki kači glavo strla; spominja se Marija danes, da je bila vselej z Bogom sklenjena, vselej vsa čista brez vsega madeža, in da je bila ona vsled te prve milosti tako v dobrem utrjena, da ves čas svojega življenja ni z naj-

manjšim grehom razžalila Boga, in da je nikdar ni zavoljo kakega pregreška pekla vest. — Tolažljiv je današnji praznik prečistega Spočetja za nas ljudi. Marija, milosti polna Devica, je z rojstvom svojega Božjega Deteta peklenski kači strla glavo. Oblast in moč peklenškega satana je sedaj strta. Sicer nas more še skušati, ali škodovati nam ne more, ako nočemo v njegove skušnjave privoliti. Ako kličemo Marijo na pomoč, in če Marija za nas prosi, moremo srečno premagati vse skušnjave peklenškega satana.

Prav primerno je torej, da so naš milostljivi knezoškof družbo treznosti postavili pod varstvo prečiste Device Marije in zapovedali družbenikom opravljati dve Češčenamariji v čast prečistega Spočetja prebl. Device Marije, da bi zvesto spolnovali obljubo treznosti. O, da bi pa tudi vsi družbeniki treznosti v ta namen Marijo prav častili in obljubo treznosti zares zvesto spolnovali! Zato vam hočem danes govoriti o stanovitnosti v češčenju prečiste Device Marije, posebno z ozirom na družbo treznosti. Pričnem v imenu Jezusa in Marije.

Katerikoli stopijo v družbo treznosti, resnobno obljubijo Bogu:

1. zdržati se, kar le mogoče, žganih pijač, posebno s špiritom napravljenega žganja;

2. obljubijo varovati se vsake nezmernosti v pijači (bodi si pri vinu ali pri žganju) ter po mogočnosti ogibati se v nezmernost zapeljujočih priložnostij in družčin;

3. obljubijo v čast prečiste Device Marije moliti vsak dan po dve Češčenamariji, in sicer jedno za se za stanovitnost v storjenem sklepu, drugo pa za spreobrnenje grešnikov, v zlasti pijanosti vdanih;

4. vsako leto o prazniku brezmadežnega spočetja Marije Device ponoviti obljubo treznosti.

Iz vsega tega lahko previdite, da tisti, kateri stopijo v družbo treznosti, med drugim tudi to obljubijo, prečisto Devico Marijo posebno v ta namen častiti in na pomoč klicati, da bi jim ona, ki je strla glavo peklenški kači, s svojo priprošnjo pri Bogu pomagala, varovati se nezmernega žganjepivstva, ki toliko ljudi na duši in na telesu, časno in večno nesrečnih stori. Kar pa človek obljubi Bogu in Mariji Devici, je dolžan tudi spolnovati. Saj mora človek tudi pri ljudeh mož-beseda biti in spolnovati,

kar oblubi, koliko bolj velja to pred Bogom in Marijo Devico. Zato govori Bog sam v V. Mojzesovih bukvah: *Kar je enkrat prišlo iz tvojih ust, spolni in stori, kakor si obljubil Gospodu svojemu Bogu.* (23, 22.) Kdor koli je torej v družbi treznosti, naj zvesto spolnuje svojo obljubo, ki jo je storil Bogu in prečisti Devici Mariji v čast, naj se varuje žganjepivstva in slabih priložnostij in družčin; naj bo zvest in stanoviten v češčenju preblažene Device Marije; kajti zvestoba in stanovitnost je prav posebno potrebna, kdor hoče prečisto Devico Marijo prav častiti. Sv. Bernard pravi: *Jedina stanovitnost zasluži venec plačila.*

Lep nauk v tej zadevi nam je zapustil blaženi mladenič Janez Berhmans iz družbe Jezusove. Ko so namreč sobratje vprašali tega izvrstnega Marijinega služabnika pri koncu njegovega življenja, katera pobožnost je presveti Materi najbolj dopadljiva in s katero se more najbolj gotovo zadobiti njeno pomoč, je odgovoril: »Tudi najmanjša pobožnost zadostuje, če se le stanovitno opravlja.«

Ker pa človek ravno v družbi treznosti oblubi brezmadežno Devico Marijo v ta namen častiti in na pomoč klicati, da bi se sam varoval žganjepivstva in druge od tega odvrčal, se lahko spozna, da mora človek v tej pobožnosti do prečiste Device Marije stanoviten biti, in se tudi na vso moč žganjepivstva varovati, če hoče prečisti Devici Mariji dopasti, in si zagotoviti njeno priprošnjo pri Bogu v življenju in ob smrti uri.

Da pa prečista Devica Marija sama to terja od nas, da smo stanovitni v njeni službi, to nam jasno potrjuje naslednja prigodba.

Bogoljubni Tomaž Kempčan, ki je spisal zlata vredno knjigo »hojo za Jezusom«, je imel že kot mladenič navado, vsak dan opravljati nekatere molitve prečisti Devici Mariji v čast. Zgodilo se je pa, da je včasih to pozabil, pozneje je to cele tedne dolgo opustil, in poslednjič celo popolnoma to zanemaril. Sedaj pa se mu je Marija ponoči v spanju prikazala. Videl je, kako se je Marija z nebes spustila z nepopisljivo lepoto in veličanstvom, njen obraz se je bolj svetil kakor solnce, in njeno oblačilo je bilo bolj belo kakor sneg in bolj svitlo kakor solnce. Videl je, kako prijazna je bila Marija proti drugim njegovim součencem, in kako je vsakemu skazovala posebno udanost in ljubezen, in videti je bilo, kako je navdihovala posebne milosti tistim, kateri so Božje nauke prav zvesto poslušali, da bi cena presvete krvi njenega Božjega Sina ne bila pri njih zgubljena. Ko je videl Tomaž toliko prijaznost Marije Device do svojih součencev, je med tem ves gorel od srčnih željâ, upajoč, da bo Marija milostljivo tudi njega pogledala, ali pa ga celo prijazno nagovorila. Misli si je sicer sam pri sebi: »Jaz sicer te milosti nisem vreden, vendar jaz sem Marijo

zmiraj ljubil, in ona je tako dobrotljiva Mati.« Tako si je mislil; pa, oh, kako se je v svojem upanju goljufal! Namesto znamenja ljubezni je prejel od Marije občutljivo posvarjenje. Ko je namreč Marija prišla na kraj, kjer je sedel Tomaž, ga je resno-ojstro pogledala, in mu je te besede rekla: »Zastonj pričakuješ od mene znamenja ljubezni, ti, ki si z zadolženo nemarnostjo in z navdihovanjem hudobnega svetovalca opustil meni v čast službo, katero si mi zaobljubil. Kajti kje so tvoja pobožna opravila? kje tvoje molitve, in vse, kar si sicer za-me storil? Ali ni tvoja ljubezen do mene vsa omrznila? Ali ni tvoja pobožnost do mene skoraj popolnoma zginila? In ti se celo predrzneš, da pričakuješ od mene dokaze ljubezni, ko imam jaz veliko več vzrokov, tebi kazati mojo nemilost in nezadovoljnost! Ti nisi vreden moje ljubezni, ker si s tako lahkomišljenostjo opustil pobožna opravila, do katerih si imel poprej toliko veselja, in o katerih si vedel, da meni dopadejo!« Po teh besedah je zginila nebeška Kraljica in se podala v nebesa nazaj. Tomaž pa je ostal v najbridkejši žalosti in prisrčnem kesanju. Ko se je po tej prikazni zbudil, je izprašal svojo vest, spoznal svojo pregrešno zanikrnost in obžaloval in obljubil popolno poboljšanje, in da bi ga ne bilo treba več tako svariti, je še tisti dan začel opravljati vse poprejšnje pobožnosti, katerih od sedaj naprej do konca svojega življenja le jeden dan nikoli ni opustil. Vsak dan se je zahvaljeval svoji nebeški Materi, da ga je potegnila iz njegove mlačnosti in zopet sprejela v svojo službo. Na vsak mogoč način je iskal svojo poprejšnjo zanikrnost popravljati. V ta namen je posebno večkrat molil »Češčenomarijo« s pobožnim premišljevanjem le te molitve.

Kristijani! iz tega vzgleda pač lahko spoznamo, kako potrebno je, da pobožnosti, ki smo jih obljubili Mariji v čast, ali imeli navado, jih opravljati, zvesto in stanovitno opravljamo, ako si želimo pridobiti Marijino dopadajenje in priprošnje pri Bogu v življenju in v smrtni uri. Kako napačno in škodljivo je torej navadne pobožnosti in molitve, n. pr. angeljevo češčenje, sv. rožni vence ali molitve bratovščin, Mariji v čast zaobljubljene, opuščati! In sedaj tudi lahko spoznate, kako napačno, škodljivo in pregrešno je, ako nekateri obljube treznosti nič ne spolnujejo, molitev dveh Češčenomarij opuščajo, z žganjem se večkrat in hudo vpijanijo in v družčine žganjepivcev zahajajo! Oh, kako zelo žalijo taki Boga in Marijo prečisto Devico! In v kako veliki nevarnosti večnega pogubljenja so taki, ki Marije ne častijo! Poslušajte le, kaj govorijo o tej zadevi sv. cerkveni učeniški. Sv. Bonaventura pravi: »Vsi, kateri tebe, o Marija, ne častijo, in katere ti zapustiš, morajo pogubljeni biti.« Sv. Herman pravi: »Nobeden ne bo zveličan, kakor le po tebi, o preblážena Devica Marija!« In sv. Antonin pravi:

»Nemogoče je, da bi bili zveličani tisti, od katerih Marija obrne svoje milostljive oči.

Zakaj pa vendar sv. cerkveni učeniški tako oostro govorijo, da je nemogoče, da bi bili zveličani tisti, kateri Mater Božjo malo ali je celo nič ne častijo in na pomoč kličejo? Vzrok je ta: ker nobeden ne more doseči večnega zveličanja brez posebne milosti Božje in ker to posebno milost Božjo Bog le po Marijini priprošnji ljudem deli. Kajti nobeden ne bo zveličan, kakor le tisti, kateri se varuje greha; nobeden ne bode zveličan, kakor tisti, kateri junaško premaguje vse skušnjave; nobeden ne bo zveličan, kakor tisti, kateri ali prvo nedolžnost ohrani, ali pa za svoje grehe resnično pokoro stori; nobeden ne bo zveličan, kakor le tisti, kateri srečno v milosti Božji umrje. Po čegavi priprošnji pa Bog deli le te milosti? Po Marijini priprošnji. Zato pravi sv. Bernard: »Tako je Bog od vekomaj sklenil in določil, da nam hoče vse milosti in darove po Marijini priprošnji, skozi Marijine roke podeliti.« Da je pa to resnično, nam sv. pismo potrjuje; kajti sv. cerkev Mariji na jezik poklada besede sv. pisma: *Pri meni je vsa milost življenja in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti.* (Sir. 24, 25.) Ako torej kateri kristijan Marije Device goreče ne časti, in ga Marija zato zapusti, nima potrebnih milostij, da bi skušnjave premagoval, nedolžno živel, ali pravo pokoro delal in srečno umrl, zato se bo pogubil.

Ako vam je torej, ljubi kristijani! kaj na tem ležeče, da bi bili zveličani, bodite goreči in zvesti častivci in služabniki prečiste Device Marije. Opravljajte zvesto in stanovitno vse zaobljubljene pobožnosti v čast prečiste Device Marije! Ponovite danes v čast Božjo in v čast neomadežne Device Marije obljubo treznosti, da se hočete na vso moč varovati žganja in vsake nezmernosti v pijači, varovati se posebno družčine žganjepivcev, in da hočete zvesto in stanovitno moliti vsak dan dve Češčenamariji v namen družbe treznosti. O kažite, da ste goreči in pobožni častivci prečiste Device Marije, posebno tudi s tem, da bote zvesto spolnovali vse dolžnosti družbe treznosti. Dokler je krščanska vera na svetu, videlo se je vselej, da so bili v resnici pobožni in sveti ljudje vselej tudi pobožni in goreči častivci Marije Device, in da so pobožni in dobri kristijani postali vsi tisti, kateri so začeli Marijo Device pobožno in goreče častiti. Zato vam tolikanj priporočam češčenje prečiste Device Marije, posebno v

družbi treznosti, ker svest sem si, da bote potem bolj pobožno živeli, se bolj greha varovali, v dobrem rastle, in kdaj bolj gotovo dosegli večno zveličanje po priprošnji prečiste Device Marije. Amen.

J. Kerčon.

Tretja adventna nedelja.

Veliko kristijanov je, kateri nočejo več Kristusa poznati.

V sredi med vami pa stoji, ki ga
vi ne poznate. Jan. 1, 26.

Ni se toliko čuditi, da ljudje takrat še niso Jezusa poznali, ko jih je sv. Janez Krstnik na njegov prihod pripravljaj, zato ker je živel le natihoma v nazareški hišici, — pač pa se je čuditi, da ga še tudi potem, ko je že tri leta očitno med njimi živel, jih lepo nebeško učil ter čudeže delal, niso hoteli poznati kot obljubljenega Odrešenika ter so ga preganjali in križali. — Pa še bolj, preljubi moji! se je čuditi, da se še celo sedaj med kristijani najde mnogo taci, ki Kristusa nočejo poznati. Več kot 18 sto let se že oznanujejo njegovi nauki in čudeži svetu — in se še vedno čudeži med nami godé, — pa vendar je vedno dosti takih, kateri očitno spričujejo, da Jezusa malo ali celo nič ne poznajo. Jaz pa ne mislim takih, kateri nočejo Jezusove vere, kot jedino prave in zveličavne spoznati, ter se trdovratno držé svojih zmot, kakor so turki, judje ali malikovalci, — ampak imam pred očmi samo kristijane, kateri so pri sv. krstu Jezusu prisegli zvestobo in obljubili živeti po njegovih naukih in njegovem zgledu. Tudi kristijanov je dosti takih, katere zadevajo besede svetega pisma, ki jih je sveti Janez o Jezusu govoril: *Na svetu je bil in svet je po njem storjen in svet ga ni spoznal. V svojo lastino je prišel in njegovi ga niso sprejeli.* Ker je pa k zveličanju neobhodno potrebno prav spoznati Jezusa v besedi in življenju, kakor nas je Jezus sam tega zagotovil rekoč: *To je večno življenje, da spoznajo Tebe samega pravega Boga in Jezusa Kristusa, katerega si poslal, bom danes ob kratkem pokazal, kaj se pravi Jezusa prav spozati in kako da današnji mnogoteri kristijani spričujejo, da Jezusa prav ne spoznajo, in da tudi njim veljajo besede današnjega evangelija: V sredi med vami pa stoji, ki ga vi ne poznate.* — O Jezus daj, da Tebe prav spoznamo, da se zveličamo!

Jezusa prav spoznati se pravi, v njem spoznati pravo, čisto resnico — pravo pot — in naše zveličanje. Kdor Jezusa Kristusa prav spozna, časti v njem a) božjega učenika, kateri nam je z besedo in zgledom pokazal pravo pot v nebesa in kateri s svojo milostjo podpira našo slabost, da moremo tudi mi hoditi po tem potu čednosti in zveličanja. Kdor Jezusa prav spozna, vda se vsega popolnoma Jezusovim besedam in jim trdno veruje, če se tudi njegova pamet, ali modrost, ali učenost večnim resnicam ustavlja, ker jih ne more umeti in pregledati. Kdor Jezusa prav spozna, dá se voditi njegovim besedam, kakor ovca svojemu pastirju in posluša le njegov glas!

Kdor Jezusa prav spozna, b) zaupa le na Jezusa kot svojega Zveličarja, zaupa popolnoma v njega, kot v Jagnje Božje katero odjemlje grehe sveta, zaupa v njega, kateri nas umiva v svoji krvi od sleherne krivice!

Kdor Jezusa prav spozna, ga tudi c) ljubi čez vse, ljubi ga kot svojega odrešenika, kateri je zanj vse storil in skazuje mu svojo ljubezen s tem, da spolnuje v djanju, kar je Jezus učil z besedo in zgledom; zakaj sv. pismo pravi: *Kdor Boga ne ljubi, — ga tudi ne pozna. — Kdor pa pravi, da ljubi Boga in ne spolnuje njegovih zapovedij, je lažnik in resnice ni v njem*; kratko reči: Kdor Jezusa prav spozna, le njegovim besedam in le samo njegovim veruje; le od njega in samo od njega zveličanja in rešitve pričakuje, le njega ljubi in sicer s celim srcem!

Kristijani moji! presodimo tedaj sami sebe ali tudi mi spoznamo tako Jezusa Kristusa. Ali spričujemo s svojo živo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo, da le samo v Jezusu najdemo pravo resnico — pravo pot, pravo življenje — in zveličanje?

1. O kako slaba je dostikrat naša vera!

Med ljudmi se dostikrat nahajajo bukvice ali listki, v katerih so prav čudne reči popisane, katere so pa vraže zoper sv. vero, zoper čist nauk Kristusov. So kramarji, kateri dajo tiskati neverjetne in izmišljene vraže, da z njimi dobiček delajo. Navadno taka slepila obetajo, da taki, ki ima kak tak papirček pri sebi, ali tisto opravlja, kar je pisano na listku ali bukvicah, ne pride nikoli v pekel, ne v vice; da bo njegova smrt imela tako vrednost, kakor da bi bil za vero kri pretil; da ne bo nesrečno umrl; da ne bo v njegovi hiši kužnih bolezni; da ga ne bi strela ubila; da bo tri dni pred zvedel za smrt, preden bo umrl; da ne bo nesrečnega poroda pri hiši itd. itd. Pa tako slepila tudi trdijo, da bodo od

Boga prekleti, kateri bi tem vražam nasprotovali, kateri pa jih bodo razširjali, jim bodo odpuščeni vsi grehi itd. Navadno je tudi rečeno ali zapisano, da so take molitve ali reči od papeža potrjene, ali, da so bile najdene pri Božjem grobu v Jeruzalemu, ali da se je komu Bog ali angelj — ali Mati Božja razodela, ter mu naročila take reči oznanovati. — Tacih ali jednacij laži, vraž in slepil je dosti med ljudmi, katere pa ljudje med seboj prikrivajo. In glejte! čudno je to, da se takim sanjarijam bolj veruje, kakor sv. evangeliju in sv. cerkvi, ki tega ne uči in obsoja. Kak postopač, vražar najde dostikrat pri ljudeh več vere, kot duhoven, kadar sv. evangelij razklada! Vidite, kako slaba je vera takih kristijanov!

Pred nekaterimi leti je v Ljubljani nek prihajač učil, kakor je sam rekel, nov čist nauk, in ta nov, čist nauk je bil, da sv. maša ni nič, da k spovedi ni treba hoditi itd. in glejte, kdo bi mislil, da ga bo kdo poslušal? — pa je vendar nabral kmalo precejšnje številce žensk, katere so njegov čist nauk poslušat hodile, in jedna izmed njih je baje celo rekla, da gre rajši ž njim v pekel, kot s kakim duhovnom v nebesa!

Ko bi take sanjarije tudi same na sebi greh ne bile, kar pa so, — je še hujše to, kar iz tega pride, kdor takim vražam verjame. Marsikateri se teh vraž drži, ter méni, da ne bo pogubljen, da le kaj tako abotnega opravlja, če tudi živi v grehah naprej in se ne poboljša! — O kolika zmeta! — Dosti je zopet takih, kateri za trdno verujejo, da jeden ali drug lahko s samo besedo komu kaj naredi, ali »zacopra«, da kačji pik odpravi ali »zagovori« itd. — Glejte, kristijani, Kristus v sredi med vami stoji s svojim nezmotljivim naukom, katerega je zapustil svoji cerkvi, pa dosti jih je, kateri ga ne poznajo! — Svoji cerkvi je zapustil svoj sveti nauk in obljubil s prisego, da bo pri njej vse dni do konca sveta, to je, da jo bo varoval sleherne zmote; zakaj torej ne verujete cerkvi, katera vedno take nauke obsoja in zametuje kot pogubljive in pregrešne! — Kristus pa ne stoji samo z naukom in s svojim zgledom v sredi med nami, ampak On prebiva med nami v resnici in bistveno z dušo in telesom kot pravi Bog in človek v zakramentu sv. Rešnjega Telesa! — Pa koliko je zopet kristijanov, pri katerih se vidi, da hranijo slabo vero v svojem srci v to resnico; koliko jih je, ki ga poznati nočejo! Drugače se ne da razlagati, zakaj da bi nekateri v cerkvi tako malo spošto vanja imeli do te svete skrivnosti! Njih nerodno obnašanje, pehanje, glasno govorjenje in smejanje, njih trda kolena, njih strah pred cerkvijo.

katero od znotraj le malokdaj vidijo, ter njih beg iz nje, kakor iz kake mesnice ali klavnice — vse to spričuje: da ne poznajo dosti Njega, kateri v sredi med nami prebiva! — Kristus je rekel: *Kdor vas posluša, mene posluša, kdor pa cerkve ne posluša, je očiten grešnik*, in zopet je rekel: *Komur boste grehe odvezali, njim bodo odpuščeni*; tem besedam, kakor se vidi, mnogo kristjanov ne veruje več, ker marsikateri misli, da ni dolžan poslušati evangeljskih nauk v pridigah in pri popoludanski službi Božji, in marsikateri méni, da mu bo Bog grehe odpustil, če se jih tudi ne spove do čistega. Od tod torej toliko smrtnih grehov, kateri se pri spovedi ne izpovedó! V sredi med nami stoji Kristus, pa veliko kristijanov ga noče spoznati!

2. Kakor je vera mnogih zelo slaba in zbegana po zmotah, tako je tudi upa nje mnogih prav pičlo! Veliko kristijanov malo-srčnih postane, kakor hitro jim ne gre vse po njihovi volji, kadar jih zadene kaka nesreča ali obišče kak križ. Veliko jih je, kateri nočejo vedeti, da so jim tudi nesreče v srečo, da jih Bog ne pozabi in ne zapusti, če jih obišče tudi z nadlogami, da jih ljubi, če jih tudi tepe. Mnogo jih je, kateri nočejo vedeti, da jim Bog dobro hoče, če jih udari, da se njim vse v dobro izide, če zaupajo na Gospoda; če bolezen pride v hišo ter napade skrbnega gospodarja ali pridno gospodinjo, že obupujejo, kaj bo — namesto, da bi se izročili v božjo previdnost, katera vse gospodari na svetu!

Mnogi premalo zaupajo neskončno dobremu Bogu ter mislijo, da jih bo Bog bolj poskušal, kakor bodo mogli prestajati, ter vse črno vidijo, ali pa mislijo, da jim Bog ne bo dal moči, tudi najhujše poskušnje prebiti. Drugi zopet predrzno zaupajo, to se pravi, preveč, ter mislijo v Kristusu najti milostljivega sodnika, če tudi sami z mazincem ne ganejo, tudi jedne grešne navade ne opusté, se leto za letom nič ne poboljšajo in si tudi nič ne prizadevajo se poboljšati in rabiti zveličavnih pomočkov ter menijo in čakajo, kedaj jih bo Bog s »čudežem« odtrgal od greha in slabih priložnostij, do tistega časa pa menijo, da smejo brez strahu in skrbi naprej hudo počenjati, kolikor se jim poljubi; mnogi zopet napačno upajo, da jih bo Bog sodil, kakor ljudje, po njihovi osebi, da bodo tudi pri Bogu s svojo imenitnostjo, ali zavoljo svojega premoženja več veljali, ali da se bodo lažje izgovarjali, kot drugi! Tako pre-mnogo imenitnih in bolj učenih ljudi misli, da jih bo Bog bolj mehko sodil, kot druge; mislijo si Boga le kot mehkega očeta, ne pa kot pravičnega sodnika, kateri ne gleda na osebo ali stan

ter tako krivo mislijo, da smejo mnogotere dolžnosti svojega stanu prestopiti! O goljufno zaupanje! Kdor méni brez resničnega kesanja in poboljšanja v Jezusu najti: Jagnje — *katero odjemlje grehe sveta*, takim se pač mora reči: *Med vami stoji jeden, katerega vi ne poznate!*

3. Kakor pa je vera mnogih zbegana, njih upanje pregrešno in prazno, tako je tudi ljubezen mnogih mrzla, katera spričuje, da njega ne poznajo, kateri v sredi med nami stoji! — Kristijani! pogledjte na betlehemske jaslice, v katerih Sin Božji leži povit v revne plenice, pogledjte na Oljsko goro, kjer Sin božji krvav pot potí, pogledjte na križ, kjer On umira, pogledjte tukaj le na tabernakelj, iz katerega vam On kliče: *Pridite k meni vsi . . .* pogledjte na spovednico, kjer sedi kot usmiljeni Samarijan, ki vam želi dušne rane celiti, pogledjte prižnico, kjer k vam kot najboljši učenik in dušni pastir govori, pogledjte na pokopališče, kjer vam iz velicega križa kliče: *Jaz sem vstajenje, kdor mene išče bo našel večno življenje!* — Če to premislimo, moramo spoznati, da je ljubezen Jezusova do nas neizmerna. — Zakaj, vprašam sedaj jaz, je pa naša ljubezen do njega tako mrzla? Zakaj nekateri tako malo marajo za božji nauk, zakaj se nekateri tako bojé spovedi in se odtegujejo sv. obhajilu, zakaj nekateri tako neradi obiskujejo Jezusa v najsvetejšem zakramentu? Zakaj nekateri njegove zapovedi tako lahkomišljeno v nemar puščajo, zakaj so tako trdosrčni do bratov in sester, v jezi tako hitri in v krivih sodbah in natolcevanju tako urni, za odpuščanje in usmiljenje tako počasni, za nebesa tako leni? O zakaj neki? — Zato ker Jezusa malo poznajo, njegovo ljubezen malo cenijo in premišlujejo, ter nobene hvaležnosti ne poznajo, sploh: *Njega ne poznajo, kateri v sredi med nami stoji*, ne poznajo in nočejo vedeti, koliko je on za nas storil, ne poznajo svoje sreče, če se njega držé in njega iščejo in dobé, in svoje nesreče, če njega zgubé!

Sedaj v adventnem času nas kristijane sveta cerkev pripravlja na srečen prihod Jezusa Kristusa, sodnika živih in mrtvih. O da bi nam ta prihod ne bil v pogubo! — Zato nas tudi sveta cerkev z vso silo vabi in budi Jezusu vredno srce pripraviti. Kaj torej vendar nekatere izmed vas moti, da se branite in obotavljate sedaj v adventu poiskati in priti k Jezusu po vredni prejemi sv. zakramentov? — Ali se morda nimate kaj grehov obtožiti — ali Ga morda nimate kaj prositi? Morda vam k temu brani vaša slaba

vera, predrzno upanje, da se brez Njega lahko zveličate, ali vaša mrzla ljubezen in nehvaležnost — ali pa vse skupaj? O, če je temu tako, potem je pač res, da mnogi med vami ne poznate Jezusa, kateri v sredi med vami stoji! Toda vedite pa tudi, predragi v Gospodu, da, če ga vi sedaj spoznati in vredno sprejeti nočete, dokler vas sam prosi kot prijatelj, dobrotnik in Odrešenik, vas tudi On kedaj pred svojim očetom v nebesih ne bo hotel spoznati in sprejeti! Amen.

Andr. Šimenec.

Četrta adventna nedelja.*)

I. Janezova pridiga nekdanj in sedaj.

In vse človeštvo bo videlo zveličanje Božje. Luk. 3, 6.

Na obrežje reke Jordan nas vodi današnji evangelij. Ondi se je naselil govornik, za katerim vre nebrojna množica ljudstva. Ni čuda! Že kraj, ob katerem se razlega njegova beseda, je zgodovinsko znamenit. Tu so nekdanj Izraelci prebredli reko, predno so si osvojili obljubljeni dežel; preko Jordana so raznokrat hiteli — v sužnost in iz nje; od Jordana je imel priti tudi Mesija. Zato ljudstvo, izvedevši o novem govorniku, trumoma dere k daljnemu Jordanu, da bi spoznalo, kolikega pomena je ta govornik: je li prorok, je li kak znamenit pismouk, je li morda sam Mesija?

Vi ga poznate: Janez Krstnik mu je ime. Gospod ga je poslal pripravljat pot Odrešeniku, in zvesto vrši svojo dolžnost. Njegovo delovanje so nam vsaj deloma zaznamovali evangelisti. To nam bodi dokaz, da je Janezovo delovanje i nam pomenljivo in podučljivo. Vem pa tudi, da ste radovedni kaj slišati o pridigi Janezovi, saj je sploh znano ŕna daleč okrog, kako Slovenci radi poslušajo dobre propovedi. In dober, poseben govornik je bil Janez Krstnik: imel je poslušalcev na tisoče, raznih stanov, starosti in spola. Iz njegovega govora pa posnemamo tudi, kako se njegov govor vjema z našimi pridigami; in odtod bomo zajeli nekaj nauk, po katerih se nam je ravnati današnji čas.

Gospod z nami in z našim duhom!

Resnobni so bili časi, ko je nastopil ob Jordanu Janez Krstnik. Judje niso bili več samostojni, ukazovali so jim Rimljani. Judeja

*) Pridigo za to nedeljo: Molite za duhovnike gl. str. 466.

in Galileja sta bili pravi rimski pokrajini. Zato je vladala med narodom strašna nezadovoljnost; oj, kako radi bi bili zopet imeli svojega kralja! Kako željno so torej pričakovali Mesijo, ki jih odreši tujega nasilstva ter jim podari znova zlato svobodo. Misleč, da se že naznanja čas Mesijevega prihoda, hiteli so radi k Jordanu, kjer se je pokazal izreden govornik — podoben nekdanjemu znamenitemu preroku Eliji.

1. Toda kaj pripoveduje?

a) Nebeško kraljestvo je blizu. Skoro dojde Oni, ki je jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Toda veliko večji, imenitnejši, slavnejši je od Janeza, kajti on niti vreden ni, da bi mu odvezal jermena od čevljev, niti vreden ni, da bi mu opravljal navadne služabniške posle. Krščeval bode, ko pride, v ognju in svetem Duhu, ne pa kakor Janez v vodi. Nastopil bode kakor gospodar, ki očiščuje svoje gumno: pšenico poveže v snopke, pleve pa sežge z neugasljivim ognjem. Tega naj se oklenejo z vso silo poslušavci, kajti on bo rešil Izrael vseh njegovih hudobij.

Predragi! Ali mi kaj drugega oznanjujemo? »Mi pa oznanjujemo Kristusa križanega.« Le da še pridodajemo, da je že prišel, da je odrešil ne samo Izraelce, marveč ves človeški rod. Janezov krst je bil le neka predpoda Jezusovega krsta, dasi so se ljudje pri krstu celo spovedovali svojih grehov. Vam pa se oznanjuje vera v Križanega, kateri nam je postavil sedem zakramentov kot studence, po katerih nam dohaja njegova milost. Kar se je kazalo po besedi Janezovi Judom v prihodnosti, to uživamo mi v sedajnosti. Kje pa je hvaležnost za božje darove? . . .

b) Oznanjeval pa je Janez tudi p o k o r o. Delajte pokoro, zakaj približalo se je nebeško kraljestvo! Ali si morete misliti bolj gorečega misijonskega pridigarja? Resnobna mu je beseda, resnoben obraz; kakor prorok Elija hodi od kraja do kraja, vabeč in poživljajoč svoje rojake, naj se izpreobrnejo. In kar beseda ne premore, to dostavlja vzgled in življenje. Slabotna je Janezova hrana: kobilice, katere na Jutrovem zavživajo največji reveži, in podlesni mёд. Borna je Janezova obleka: debel proroški plašč nosi iz kameljih dlak in s trdim usnjem se prepasuje. V znak poboljšanja zahteva od svojih poslušalcev, da se dadó krstiti v reki Jordanu. Ali dasi je bil Krstnik resnoben in ojster, — učenik z besedo in dejanjem, vendar ni imel moči, katero ima dandanes katoliški duhovnik. On namreč ne kliče le z Janezom: delajte pokoro! marveč v zakramentu sv. pokore grešnika prenovi v po-

svečujoči milosti božji in v zakramentu sv. Rešnjega Telesa ga utrdi v dobrem in zatira v njem slabo nagnenje. Predragi! Ako bi bili poslušalci Janezovi imeli to, kar mi imamo, ali bi se ne bili vestneje in pogosteje poprijemali svetih zakramentov, ali bi ne bili raje molili, kakor mi molimo? Krstiti so se dali in izpovedali se svojih grehov — toda ne v odpuščanje grehov, marveč jedino le v znak kesanja, v znak, da se hočejo pokoriti. In mi se ogiblremo tolikrat svetim zakramentom, dobro vedoč, da imajo moč posvetiti nas, preroditi za nebesa. Ali naj to vedno tako ostane? Potem smemo biti prepričani, da nas bodo kdaj tožili Janezovi poslušavci, češ, vse ste imeli, kar smo mi le v veri in spokorjenem življenju pričakovali, ali za nebesa pa niste ničesar dosegli. Res! O Gospod; kam pojdem pred Tvojim obličjem in kam pobežim pred Tvojim obrazom ob sodnjem dnevu, ako ne storim več za tvojo čast in v pokoro za svoje grehe!

2. Sedaj pa, ko smo se prepričali o govorih Janezovih, ozrimo se še nekoliko na poslušavce njegove. V pet razredov jih hočem razdeliti po besedi sv. evangelija. Najprej so prišli

a) farizeji. To je bilo razumništvo med judovskim narodom. Žal, da so ti svetohlinci obvladali vse ljudstvo. Zunanje šege so pospeševali, a pobožnosti in ponižnosti niso poznali. Živel so tako, da so ljudstvo slepili, ne pa da bi bili ljudstvu dali dober vzgled resnične, notranje pobožnosti. Ž njimi so bili vsaj nekoliko zvezani:

b) saduceji, t. j. tisti, ki so razkošno živeli ob svojem bogastvu, za Boga pa se niso zmenili, za srečno večnost se tudi niso poganjali, kajti niso verovali v neumrljivost človeške duše. Ti oboji so prišli k Jordanu le iz namena, da spoznajo slovečega govornika, da ga izročé javnemu zasmehu in zaničevanju, ako bi govoril kaj takega, kar bi ne prijalo njih ušesom. Ostro zamahne nad njimi Janez s svojim jezikom. *Gadja zalega!* pravi jim, — *kako hočete ubežati jezi božji? Ne recite, sinovi Abrahamovi smo! Sekira je drevesu še nastavljena, vsi se bodele pogubili, ako ne storite vrednega sadu pokore.* To je pač trda beseda, a zaslužena za namen, iz katerega so prišli poslušat misijonarja ob Jordanu. Druge svoje poslušalce pa je Janez tolažil mnogo mileje. Prišlo je k njemu:

c) preprosto ljudstvo. A kaj jim reče: *Kdor ima dve suknji, naj dá temu jedno, ki je nima; in kdor ima jedi, naj stori prav tako.* To gotovo ni ostra pridiga. Prišli so k Janezu:

d) cestninarji, ki so pri ljudeh veljali za velike grešnike. Pohlevno vprašajo: *Učenik, kaj nam je storiti?* On pa jim odgovori: *Nič več ne tirjajte, kolikor vam gre.* Tudi to ni najostrejša pridiga. Ali prišli so slednjič tudi:

e) vojaki. Kaj pa tem poreče? Na glasu so, da so trdi, ostri, surovi, robati, da delajo mnogo krivice, da ne ubogajo radi itd. Janez pa jim prijazno pravi: *Nikogar ne tepite, nikomur ne delajte krivice in zadovoljni bodite s svojo plačo!*

In zopet vas vprašam: ali mi drugače govorimo, kakor Janez ob Jordanu? Če prideš k službi božji preprost delavec izmed ljudstva, ali te ne učimo, da se odlikuj v ljubezni do bližnjega? In kar premoreš nad svojo potrebo, daj ubogim, in sicer tako, da kar dá desnica, za to ne vedi levica. In grešnike, ali jih ne tolažimo kakor Janez Krstnik, rekoč: *Izpreobrnite se h Gospodu svojemu Bogu v postu, strahu in joku, in ne delajte krivice nikomur!* In če dojdejo pod leco celo vojaki, lepo jih tolaži duhovnik in pogosto pade kakor pri Janezu njegova beseda na rodovitno zemljo.

Tako se torej Janezov govor ponavlja še vedno: ostro in resnobno, milo in prijazno vabi duhovnik vernike, osobito v adventnem času, naj vsprejmejo Jezusa v svojo sredo, naj ga vsprejmejo v svoje srce. Toda s kakšnim

3. v s p e h o m? Čudno, a resnično! Primeroma takih vspehov, kot Janez Krstnik, ima pokazati katoliški duhovnik. In kako se je godilo Janezu? Ostro je prijemal farizeje in saduceje, toda zastonj. Odšli so, ne da bi se bili spokorili. Tako je dandanes. Koliko jih hodi v cerkev poslušat besedo božjo iz radovednosti, da kasneje vedó pripovedovati, kaj in kako je duhovnik pridigoval, da vedó njegove besede ovajati pri hudobnih časnikarjih, ki jih potem smešé in zavijajo. To so farizeji današnjih časov. Drugi pa — kot saduceji — prihajajo v cerkev včasih sicer, toda le zato, da se pri ljudstvu pokažejo kot kristijane. Sicer pa ne pazijo na to, kar se tu govori in priporoča — marveč v mislih so jim bolj kupčije, dobički, s kratka denar in posvetno blago. Ti ljudje ne delajo pokore, marveč pohujšanje napravljajo povsod, kjer je mogoče. Zato pa tudi ni upati zanje srečnega konca. Bolje se oprijemajo govorov preprosti kmetski ljudje in delavci. Tem velja beseda Izveličarjeva: *Blagor jim, ki besedo božjo poslušajo in jo v dobrem in najboljšem srcu ohranijo ter sad obrodé v potrpežljivosti.* Upam, da ste tudi vi te vrste. Na neki ugovor pa moram takoj

odgovoriti, da vas ne zapelje v nepotrebne dvome. Pogosto se sliši: v cerkev hodijo le neomikani ljudje, kmetje in delavci, gospôda ne hodi v cerkev. Vprašam: je li bilo ob Kristusovem času drugače? In Janez Krstnik, koliko farizejev in saducejev je pridobil? Tedaj moramo pač misliti: *Učenec ni nad svojega učenika in služabnik ni nad svojega gospodarja*. Kdor se ne mara odločiti za Jezusov nauk, njemu posebno velja beseda Jezusova: *Sekira je drevesu že nastavljena: vsako drevo, katero ne rodi sadu, bo posekano in v ogenj vrženo*. Prepozno bo, poboljšati se, ako Gospod nevoljno vzraste nad omikanimi, kakor nad farizeji: *gorjé vam, farizeji, hinavci! Kako bode odšli peklenski sodbi?* Da, tisti Bog je še v nebesih, ki je nekdanj govoral po prorokih, po Janezu Krstniku in po svojem božjem Sinu Jezusu Kristusu. A tudi takih ljudij se še najde na svetu, kot so bili nekdanji farizeji in saduceji. A kakor gotovo je še neskončno pravični Bog v nebesih, tako gotovo bo kaznoval tiste, ki po vzgledu nekdanjih omikancev ne marajo za postavo božjo, ampak po lastni volji in po svojih mesenih željah živé, kakor da ni nikogar, ki bi jim mogel pretrgati njih naklepe. Kakor pa je preprosto verno ljudstvo našlo nekdanj tolažbo pri Janezu, tako najde in bode našlo v bodoče svojo tolažbo pri duhovniku; on je bode vodil po potu zatajevanja, po trnju trpljenja v srečno večnost. Da, grešniki najdejo tudi danes, kakor nekdanj cestinarji in vojaki, svojega tolažnika v katoliškem duhovniku. Ko se skesajo svojih grehov, izreče jim tolažljive besede: *Ozdravljen si, tvoja vera ti je pomagala; pojdi v miru!* Tako se toraj Janezov govor še vedno ponavlja med nami; le blagor mu, kdor se nad njim ne pohujša!

Predragi v Kristusu! Potrpežljivo ste mi sledili razlagujočemu vam Janeza Krstnika misijonski govor ob Jordanu. Slišali ste, da je imel pet vrst poslušalcev; čuli ste, da ni koristil vsem njegov govor. Toda ne pustite, da bi se nad vami razbila beseda božja. Še je adventni čas, še kliče Gospod, naj pripravimo srca za njegov prihod. Janezovi poslušalci so se dali krstiti in so očitno spoznali svoje grehe. Nam niti tega ni treba: na tihem spovedniku spoznajmo svoje napake in prišel bo Jezus v naše srce. Navada je tudi, da si voščimo veselih božičnih praznikov. S takim voščilom tudi jaz želim skleniti: skoro se bode razlegala slava Bogu na višavi — o, da bi se pač tudi vselil sveti mir na zemljo, mir vesti, mir posvečujoče milosti božje, *da bi videlo vse človeštvo poveličanje božje*. Amen.

Dr. A. Karlin.

2. Priprava za praznik Zveličarjevega rojstva.

»Pripravite pot Gospodu.« Luk. 3. 5.

Hitro tekó memo nas dnevi in tedni, in z današnjo četrto adventno nedeljo vže stojimo prav blizu tistega blaženega večera, ko se ima na polnočnem nebu prisvetiti obljubljená zvezda iz Jakopa in razcvesti se korenina Jesetova. In katera verna duša se pač tega svetega in blagodarnega večera ne veseli, ko so se nebesa usmilila Adamovega zaroda in so se še angelji veselili prihoda mesijevega, proslavljajoč ga s pesmijo: *Čast Bogu v visokosti in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!* Zategadelj se za ta blagodarni večer, za sveti božični praznik pripravljajo vsa krščanska srca, in tudi mi ne smemo za njimi zaostati. Poglejte, sveti papež Hadrijan I. v osmem stoletju, poseben prijatelj cesarja Karola Velikega, je dal za sv. večer in božični praznik izdelati dragocen velik svečnik iz čistega srebra, na katerem je gorelo 1370 voščenih sveč, ki so temno noč velike cerkve sv. Petra v Rimu spremenile v ognjeno morje. Kaj pa hočemo mi v svoji revščini in nezmožnosti v dar prinesiti Božjemu detetu? S čim se bomo vredno pripravili na njegovo blagodarno rojstvo? Jaz pravim: Da bomo slovesnost Zveličarjevega rojstva vredno praznovali, treba nam je: 1. nekaj premišljevati, 2. nekaj storiti, in 3. nekaj mu pripraviti. Kaj pa naj premišljujemo, storimo in mu pripravimo, to vam želim sedaj ob kratkem razložiti.

1. *Ne pozabi, kar so videle tvoje oči, in vse dni tvojega življenja naj ti ne prejde iz tvojega srca!* Tako je nekđaj Mozes opominjal izraelsko ljudstvo, ko je na sinajskih višavah videlo veličanstvo Božje v blisku, gromu in viharju. Če je pa vže Mozes izvoljenemu ljudstvu na srce polagal, da naj nikoli ne pozabi, kar so videle njegove oči, ker vendar niso nič videli in slišali, kakor blisk, gromenje in vihar, za katerim je bilo skrito veličastvo Božje; kristijani! kako pa bi mogli mi pozabiti, kar se je nekđaj zgodilo v sveti noči, ko se nam je ubogim grešnikom veličanstvo Božje ne v blisku in gromenju, ampak v ljubeznivi otročji podobi prikazalo, pa še prikazalo se v takem stanu, ki je milovanja in joka vreden. Kakor sta Marija in Jožef klečala pri jaslicah, tako sta pri jaslicah Zveličarjevih klečala uboštvo in ponižnost. Zakaj, se li more večje uboštvo misliti, kakor je uboštvo Božjega deteta?

Ubožna je njegova deviška mati, ubožen je njegov rednik, ubožno je stanovanje, ubožna je postelja, kratko — vse je ubožno; kamor pogledaš, ne vidiš drugčega, kakor uboštvo, ponižnost, potrebščino in zapuščenost. Njegov bil je veseljni svet, *prišel je v svojo lastnino, a njegovi ga niso sprejeli.* (Jan. 1.) Gotovo, veliko je bilo uboštvo Božjega deteta! Veliko pobožnih duš na sveti večer premišljuje to uboštvo in to ponižnost njegovo; a malo jih je, ki premišljujejo in si k srcu jemljejo njegovo ponižanje iz naročja Očetovega v dolino solz in njegovo ljubezen do nas. Pripoveduje se v sv. pismu od prikaznih angeljev na zemlji, a te angeljske prikazni so trajale le malo časa. Komaj je Rafael pri Tobiji opravil svoj posel, vže je rekel: *Čas je, da se nazaj vrnem k njemu, ki me je poslal.* Komaj je angelj Gabrijel Mariji sporočil počesčenje, vže je izginil izpred nje. Če pa vže angeljem, ki so vendar stvarjeni duhovi, življenje na tem svetu mrzi, kako velika je morala biti bolečina in bolest največega Božjega veličanstva pri prihodu na ta svet! In vendar je beseda Božja iz ljubezni do nas se včlovečila! Uboštvo torej in ponižnost, še bolj pa neskončna ljubezen Božjega deteta do nas bodi sv. božični praznik naše premišljevanje!

2. *Prikazala se je milost, dobrota in ljubezen Boga Zveličarja našega vsem ljudem,* piše sv. apostol Pavel Titu (2, 11.) Ta dobrota in ljubezen Boga Zveličarja pa naj tudi nas spodbada k dobrotljivosti in ljubezni. Kristus Jezus, pravi apostol, je zaradi nas prostovoljno ubog postal, da bi mi po njem obogateli. Zato hoče Bog, da naj še mi jednako storimo. Vsled tega je jednemu dal le nekatere goldinarje, drugemu tisoče in tretjemu celó milijone in še drugemu to, česar je sam imel, najbridkejše uboštvo, zato, da naj ubožec v zadovoljnosti in udanosti hvali Očeta, ki je v nebesih, bogatin si pa z deli krščanskega usmiljenja nabira zakladov za nebesa.

Tako je delal neki pobožen kupec, o katerem nam pripoveduje sv. Vincencij Fererijski, da je bil silno usmiljenega srca do ubogih, do bolnikov in potrebnih, in da je imel zlasti vsako leto na sveti večer navado, da je jednega ubogega moža, jedno ubogo ženo in jednega ubogega otroka povabil k svoji mizi in jim je stregel s toliko ponižnostjo in ljubeznijo, kakor da bi pred seboj imel sveto družino Jezusa, Marijo in Jožefa. Ko si je naposled s svojim usmiljenjem nebesa zaslužil, obolel je v adventnem času in na sveti večer približa se mu smrtna ura. V zadnjih zdihljajih, ko se pri drugih umirajočih vidijo znamenja strahu in bojzljivosti, začne

se njemu obraz rudečiti. Pritisnil je podobo križanega Zveličarja na svoja usta, rekoč: »Usmiljeni Jezus! doslej sem jaz tebe vsako leto na ta večer k mizi povabil; Jezus, Marija in sv. Jožef! sedaj pa vi mene spremite na večno gostijo!« To izgovorivši je zaspal v Gospodu. Kaj pa, da ta pobožni in usmiljeni kupec Jezusa, Marije in sv. Jožefa ni osobno pogostoval, ampak le kako ubožno družino; a to ubožno družino nasitil je vselej iz ljubezni do Jezusa, Marije in sv. Jožefa, in to bode sodnik sodnji dan tako sprejel, kakor bi bilo njemu storjeno.

Pa ne le proti svojim potrebnim sobratom v njih telesnem uboštvu, ampak tudi proti trpečim dušam v vicah se skazujmo dobrotljive in usmiljene; zakaj tudi za te trpeče naše sobrate in sestre leži Božje dete v jaslicah, in tudi za nje se glasi angeljski spev: *Čast Bogu na visokosti in mir ljudem na zemlji*. Tega miru uboge duše v vicah še nimajo, kakor hrepeneče po njem zdihujejo; mi pa jim ga moremo prinesiti z molitvami, s posti, z daritvami sv. maše, z odpustki in drugimi dobrimi deli, katere v namen polajšanja njih trpljenja Božjemu detetu v dar prinašamo. To storivši svojim živim in mrtvim sobratom in sestram v Kristusu, pripravljajmo se na veliki božični praznik.

3. Poslednjič treba nam je še k temu sv. dnevu nekaj pripraviti, pa kaj? V sv. pismu beremo, da je neka sunamitiška žena, ki je slišala o prihodu preroka Elizeja, polna veselja rekla svojemu sinu: *Pojdi, napraviva mu stanico, in v njej posteljo, mizo in stol, da more tu stanovati, kedar pride*. (IV. Kralj. 4, 10.) Kristijani! Kaj pa je prerok Elizej v primeri s Sinom Božjim, ki hoče k nam priti? Vse snaži in čedi pred božičem sobe in stanovanja, in to je prav in spodobno. Ali kaj koristi vsa snaga po hiši, če pa tisto stanovanje ostane nesnažno, ki si ga hoče Jezus za svoje stanovališče izbrati, in to je naše srce? Tisto ljubeznivo dete Božje, ki se kedaj ni sramovalo Betlehemskih jaslic, ne sramuje se tudi jaslic našega srca, in naravnost nam kliče: *Kdor me ljubi, bode moje zapovedi spolnoval, in moj oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala*. (Jan. 14.) Ali kakor je deviška mati Marija, kakor je le mogla, Betlehemski hlev osnažila in jaslica pripravila, tako še mi očedimo in pripravimo svoje srce z vredno prejemo zakramenta sv. pokore. In kedar smo svoje srce vseh hudobij in marog greha očistili, potem pokleknimo pred dete Božje in ga prosimo rekoč: »O moj Jezus, jaz sem ubog grešnik, uboga grešnica! pa saj si ti prišel ne zaradi pravičnih, ampak zavoljo grešnikov. Bolan sem in reven na svoji duši, a ti

si rekel, da ne zdravi, ampak bolni potrebujejo zdravnika. Pogubil sem se sicer po grehu, toda ti si prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. — In Božje dete, tako ljubeznivo in usmiljeno, našega potrtega, ponižanega in skesanega srca gotovo ne bo zavrglo, in bo prišlo v naše srce.

Torej, pojdite in posvetite zadnji teden adventa, zlasti pa sveti večer, molitvi in premišljevanju, delom krščanske ljubezni in pripravi k sv. obhajilu. Potem bode tudi nam veljala vesela angeljska pesem sv. noči: *Čast Bogu na visokosti in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.* Amen. M. Torkar.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

I. Kakšne nauke nam daje novorojeno nebeško Dete v jaslicah.

In to vam bodi znamenje: našli bote dete, v plenice povito in v jasli položeno. Luk. 2, 12.

Tiha noč je bila. Vse je trdo spalo in počivalo, le svetle zvezde so prijazno migljale na nebu, in preprosti pastirji so čuli pri čredah in jih stražili okrog Betlehema, kjer je nekdanj tudi pobožni pastirček David, Mesijev predhodnik, svojo drobnico pasel ter veselo popeval preroške pesmi o prihodnjem Mesiji. Tem dobrim in preprostim dušam je Bog prvim razodel rojstvo svojega Sina. Ko bi trenil, se prikaže angelj v nebeški svetlobi. Pastirji ostrmé čudne svetlobe obsijani, in strah jih preleti. Toda angelj jih ves prijazen potolaži, rekoč: *Ne bojte se; zakaj glejte! oznanim vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.* (Luk. 2, 10—11.) In da bi ga ne iskali v kraljevi palači, v bogastvu in veličanstvu, zato angelj pomenljivo pristavi: *In to vam bodi znamenje: našli bodete dete, v plenice povito in v jasli položeno* (Luk. 2, 12). Hotel jim je angelj reči: Pojdite v Betlehem in tam bote našli njega, katerega ste že tako dolgo čakali in želeli, zakaj danes so se spolnile tisočletne obljube; pa ne iščite ga v kraljevem poslopju, našli ga boste v bornem hlevcu, ne iščite ga v dragocenih tančicah zavitega, našli ga boste v slabe plenice

povitega; ne iščite ga na mehkih blazinah, ampak v trdih jasliah ležečega. Pastirji so rekli med seboj: *Pojdimo do Betlehema, in pogledjmo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal.* (Luk. 2, 15.) — In so hité prišli, in našli Marijo in Jožefa, in Dete v jasli položeno; in ko so to videli, so spoznali, da je res, kar jim je bilo rečeno o tem Detetu.

Kristijani! Besede, katere je angelj govoril pastirjem, tudi nam veljajo; kajti betlehemiški preprosti pastirčki so prava podoba vseh kristijanov, kateri so dobrega in pobožnega srca. Zatorej jih posnemajmo tudi mi, ter pojdimo danes tudi mi z njimi v duhu tje do Betlehema, in pogledjmo reč, katero nam je Gospod naznanil, ter premišljajmo in poslušajmo, kaj tudi nas uči ubogo, ponižno, v plenice povito in v borne jaslice na trdo slamo položeno božje Dete!

Jezus Kristus je zato prišel na svet, in zato hotel biti rojen kot otrok, da nam je razodel voljo svojega nebeškega Očeta; in to nalogo je začel že spolnovati v jaslicah; pa tudi zato je prišel, da nas je rešil večnega pogubljenja, in nam zaslužil večno zveličanje; pa tudi to odrešenje in zveličanje je pričel že v jaslicah.

Tri hude strasti so človeški rod odvrnile od pravega Boga in ga satanu prodale. Te so: prevzetnost, poželenje oči in poželenje mesa. Ker je pa Kristus prišel zopet na zemlji božje kraljestvo ustanovljat in satanovo razrušit, zato se je hotel on v bornem hlevu roditi, da je očitno pokazal, da se mora ponižati, kdor hoče priti v njegovo kraljestvo; hotel se je roditi v največjem uboštvu, da nam je naznanil, da le ubogim v duhu je pot v zveličanje odprta; on je že precej pri rojstvu trpel in se zatajeval, da nam je jasno povedal, da moramo svoje meso krotiti, ako hočemo kedaj ž njim delež imeti. Te tri lepe nauke nam dete Jezus molčé s svojim vzgledom v jaslicah daje; premislimo jih!

1. Prva reč, katero nam dete Jezus oznanjuje iz jaslic, je **ponižnost**. V svetnih zgodbah se bere, da se je nekdanji kralj Karlman svoji časti odpovedal, ter se s svojim najzvestejšim služabnikom v samostan podal. Ko prideta v samostan, poklekmeta pred samostanskega prednika, ter ponižno prosita, naj bi ju sprejel v samostan, da bi se prav spokorila svojih grehov; svojih imen pa, kdo da sta, nista povedala. Prednik usliši njuno prošnjo, vendar pa pristavi, da ju hoče djati še na ostrejšo poskušnjo, da bo videl, če bosta stanovitna. Kmalu res pride po samostanski

navadi nanju vrsta. Poklicana sta jeden teden kuhinjska dela opravljati. Nekdanji kralj stori vse, kar se mu ukaže, prav radovoljno, vendar, ker ne zna kuhati in kuhinjskih del opravljati, se nekoliko nerodno obnaša. Samostanski kuhar pa mu dá zato prav gorko zaušnico! Kralj Karlman jo potrpežljivo prenese. Nekoliko pozneje se zopet nekaj pregreši, in kuhar se tako prevzame, da Karlmana grdo opsuje in otepe. Ko pa to vidi nekdanji kraljevi služabnik, kateri je kralja ljubil, kakor svoje življenje, se ne more več premagati, srdito zgrabi kuharja, ga trešči ob tla, rekoč: »Kako se predrzneš ti nerodnež tega moža tako mučiti, kateri v visokosti in slavi vse prekosi, karkoli jih je kedaj bilo v tem samostanu!« — Te besede in djanje se samostanskemu predniku povedó, reč se začne natančneje preiskavati, in sedaj mora služabnik povedati pravi stan svojega kraljevega tovariša. Nato prihitijo prednik in vsi menihi, pokleknejo pred kraljevega novince in ga prosijo odpuščanja. Karlman pa začne jokati in milo prosi, da naj se njegove nekdanje imenitnosti več ne spominjajo, in da naj ga imajo zanaprej le kot skesanega, nevrednega samostanskega brata.

Kraljeva ponižnost je bila velika, kaj ne? To mora reči vsak, kdor premisli, da se kralj pusti tepsti, suvati, zmerjati, za najnižja kuhinjska dela rabiti, in da še potem odpuščanja prosi taci, kateri bi se morali pred njim uklanjati! — Toda, preljubi moji! še nad vse večja je bila ponižnost, katero nas uči božji Zveličar v jaslicah. Ta ponižnost ni imela nikdar svoje primere in jednakosti in je imela ne bo! Kajti, glejte! od najvišje stopinje svoje nebeške časti se je ponižal do najnižje stopinje naše revščine in slabosti! *Našli boste dete*, rekel je angelj pastircem, v *plenice povito in v jasli položeno!* O kolika ponižnost!

Če pozemeljski kralj govori prijazno s svojimi podložniki, ga že ljudje ponižnega hvalijo; če bi pa zapustil svoj kraljevi prestol, in se oblekel v pastirsko haljo in bi čede pasel, bi se svet nad tem čudil in zavzel! O kdo bi se torej ne čudil, da se je sam Sin božji toliko ponižal, da je zapustivši nebeški prestol stopil na zemljo, ter hotel kot reven in ubog, od vseh zaničevan in zapuščen otrok rojen biti v najzadnjem in najslabšem kotičku na zemlji, kamor so le pastirji zaganjali svoje čede? O kdo bi ne ljubil, častil in posnemal te prečudne ponižnosti, če jo le količkaj premišljuje?

2. Druga lepa čednost, katero nas novorojeno nebeško Dete iz jaslic uči, je uboštvo. Kaj so našli pastirji pri jaslicah? Golo uboštvo! Hlev, v katerem sta bila Marija in Jožef z božjim Detetom, je bila skalnata pečina, pokrita s slamnato streho, kamor so pastirji zaganjali živino: pri nji ni bilo ne vrat ne oken. Tukaj

so bile tri najsvetejše osebe, kar jih je svet imel, pa tudi najbolj zaničevane in ubožne, ker se jih še celo nihče ne usmili, da bi jih vzel pod streho. Niso imeli ne stola, ne klopi, ne mize, ne postelje, da bi se na nji spočili, ne sobe, da bi se v nji pogreli, ne posode in ognja, da bi si kaj skuhali. Pa Jožef in Marija bi bila že vse to pretrpela, ker sta v svoji ponižnosti mislila, da vsega tega nista vredna; kar ju je najbolj bolelo, je bilo to, da se božjemu Detetu godi taka sramota, da trpi toliko pomanjkanja. Po pravici bi se bila lahko pritoževala: Bog je v svojo lastnino prišel, pa njegovih ga ne sprejmó. O Betlehem! O nevaležni svet, zakaj si tako trdosrčen do svojega Zveličarja? Zakaj ga tako slabo sprejemaš, in se tako neusmiljeno obnašaš do njega? Glej! on pride da ti dá nebesa, ti mu pa še poštenega prenočišča ne privoščiš; on pride, da te obogati z nebeškimi dobrotami, ti ga pa pustiš v največjem uboštvu!

Pa zakaj mislite, kristijani! je hotel biti Jezus v takem uboštvu rojen? Zato, da nas je že pri rojstvu podučil in nam s svojim zgledom pokazal, kako žlahtno blago je krščansko uboštvo, kaj velja, in koliko dobrega nam dá za časno in večno srečo! Svet sicer noče tega spoznati in verjeti, zato se uboštva brani in boji, svet raje krađe, pobija in goljufa, kakor pa da bi z malim zadovoljno in pravično živel, zato ker sreče uboštva ne pozna in ne pomisli, koliko hudega da človeka obvaruje in koliko dobrega mu prinese za sedanje in prihodnje življenje.

Dva mladeniča gresta v šolo. Jeden je sin imenitnega, bogatega gospoda, drugi pa revnega kmeta. Kmetov se pridno uči, in kmalo postane imeniten gospod; gospodov pa se zanaša le na bogatijo in dobro življenje, ter se leno in slabo uči; v malo letih postane ta gospodek reven berač; pridni kmečki sin pa bogat gospod. — Glejte, uboštvo in pomanjkanje sta bila njemu najboljša prijatelja, ker sta ga priganjala k delu in pridnosti. *Če bi uboštva ne bilo, pravi sv. Krizostom, potem bi ne bilo ne mornarja, ne orača, ne zidarja, ne peka, ne družega rokodelca; ko bi bili vsi bogati, bi hoteli vsi brez dela živeti, in tako bi bilo vseh reči konec.*

Krščansko uboštvo je pa še največ vredno zaradi tega, ker nas obvaruje veliko hudega na duši.

Sv. Antonin hodeč po mestu Florenci, ugleda nekoč na strehi bornega hrama angelje. Radoveden, kdo prebiva v tej slabi koči, gre notri in najde vdovo s tremi hčeram, katere so pridno delale, in so si služile svoj kruhek. Sv. Antonin sklone jim vsako leto toliko dati, da bi lahko brez skrbi živele. Ko pa pozneje nekdaž zopet memo gre, vidi na strehi mesto angeljev — hudiče ter se prestraši. Kmaló zve, da so mati in hčere od tistega

časa, odkar so podporo dobivale, začele prevzetno in razuzdano živeti.

Vidite torej, da uboštvo je zares angelj varuh, kateri človeka obvaruje veliko hudega na duši, ter ga priganja k dobremu in mu pomaga celo v nebesa.

Znana vam je prigodba sv. pisma, katero nam je Kristus povedal, rekoč: Živel je bogat mož, ki se je vsak dan v tančico oblačil, dobro jedel in pil; pred njegovim pragom pa je ležal ubogi Lazar, ki še drobtinic ni dobil, ki so padale od bogatinove mize. Prigodi se, da obadva umrjeta. Bogatin je bil pokopan v pekel, ubogi Lazar pa sprejet v naročje Abrahamovo.

Vidite, da uboštvo nam pomaga v nebesa. Zares, posvetno blago je za našo dušo to, kar svinec za noge, brani nam na nebesa misliti, in se zanje truditi, kakor je rekel Kristus: *Ložje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatim priti v božje kraljestvo.* (Luk. 18, 25.) S temi besedami sicer Kristus ni hotel reči, da bogatin nikakor ne more hiti zveličan, temveč, da mu je težko se zveličati. Kaj naj tedaj bogatin stori, da si s svojim blagom nebes ne zapravi? a) Kupiti si mora uboštvo z dobrimi deli, pomagati revnim, ubogim, stiskanim, tako si bo po nauku Jezusovem z goljufnim mamonom pridobil prijateljev, ki ga bodo, kadar omaga, sprejeli v večna prebivališča. *Uboštvo, uči sveti Avguštín, je nebeška steza, po kateri pridemo k Očetu; začni rad deliti, ako nočeš te steze zgrešiti; ako hočeš dober kupčevalec biti, dajaj vbogajme, da boš stotero prejel; daj časno premoženje za večno življenje!* — b) Bogatin in nihče drugi ne sme svojega srca navezovati na posvetno blago.

Ko je Kristus hodil po zemlji, sreča bogatega mladeniča, ki Gospoda vpraša: Kaj naj storim dobrega, da zadobim večno življenje? Jezus mu reče: Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi: ne ubijaj, ne prešeštuj, ne kradi, ne pričaj po krivem, spoštuj očeta in mater, in ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Mladenič mu reče: Vse to sem spolnoval od svoje mladosti. Kaj še manjka? Jezus mu reče: Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih; ter pridi in hodi za menoj. Ko je pa mladenič slišal to besedo, je šel žalosten proč; imel je namreč veliko premoženja. (Mat. 19, 16—23.) — Ta mladenič je bolj ljubil posvetno blago, kakor Jezusa in nebeško kraljestvo; zato je Jezus rekel: *Resnično vam povem, da bogat pojde težko v nebeško kraljestvo.* (Mat. 19, 23.)

Ako si torej tudi ti, kristijan, svoje srce na posvetno blago, in denar že tako navezal, da bolj žaluješ, če se ti godi časna škoda, kakor pa če smrtno grešiš, ali da se ti pohujšajo tvoji

otroci, potem tudi tebi veljajo Jezusove besede! Poglej na sve-tega Aleša, kateri je rajše pod stopnicami svojega bogatega očeta nepoznan borno živel, kakor pa da bi se bil za mizo bo-gato gostil! — Poglej na sv. Pavlo, bogato rimsko gospo, katera je razdelila vse svoje premoženje med uboge in v radovoljnem uboštvu lepo živela pri Betlehemu blizo hlevca, v katerem je bil Jezus rojen! Bog sicer res ne tirja od nas, da bi mi vsi vse iz-dali in prodali, hoče pa vendar, da bi mi vsi kupovali z minljivim blagom večno, da bi tako ponižni bili, kakor bi nič ne imeli, tako radi dajali, kakor da bi nam nikoli ne zmanjkalo, ter nikoli ne navezovali svojega srca na posvetne dobrote, ali zavoljo posvet-nega blaga in dobička opuščali to, kar je božjega. Ko bi tako ravnali, bi bili ubogi v duhu, kakoršnim je Kristus nebeško kra-ljestvo obljubil!

Vendar se pa, kristijani! ne motite; vsako uboštvo še ni Bogu prijetno, kakor tudi vsako blago ni denarjev vredno. Da je uboštvo Bogu všeč, mora biti od Boga. Zastonj bi se s svojim uboštvom tolažil zapravljivec, ki je svoje premoženje zapil, zaigral, ali kako drugače pognal, ter sebi in svojim podal beraško palico. Tak je nezvest hišnik in zanikern hlapec, kateremu bo Gospod tudi to vzel, kar ima, in ga pahnil v vnanjo temo. Da bo uboštvo pravo, ga ne smeš sam po grehu zadolžiti in ga moraš tudi po sveti volji božji voljno in ponižno nositi. Kdor išče zavoljo tega, ker nič nima, še hvaljen biti, in hitro razsaja in godrnja, ako se mu po volji vse ne dá, si darove izbira in ljudi opravlja in obira, ni ubog v duhu, ampak v napuhu bogat, ter mu uboštvo za večnost nič ne pomaga!

Kristus nas danes iz jaslíc uči pravega uboštvá. Srečen je tisti, ki ga ima in voljno prenaša, in kdor ga ima, da si ga ku-puje; obadva sta Jezusu podobna, ker on je uboštvo posvetil!

3. Tretja lepa čednost, katero nas Jezus danes uči iz jaslíc, je pa z a t a j e v a n j e s a m e g a s e b e, mrtvenje in pokorjenje svoje mehkužnosti ter voljno potrpljenje.

Ozrite se, kristijani, še jedenkrat na Jezusa v jaslícáh. V hudi mrzli zimi, brez odeje, na trdi slami leži Dete brez po-strežbe. Ali mislite, da bi ne bil on lahko, če bi bil hotel, ležal na mehkih svilnatih blazinicah, ali če bi bil hotel tudi na nežnih, lepodišečih in mehkih cveticah, v najlepši hiši, v najprijetnejši gorkoti, v najlepšem poletnem dnevu? Ali bi ne bil lahko rojen, ko bi bil hotel, v svojem domačem kraju, ne pa na ptujem, med

nepostrežljivimi ljudmi? Ali bi mar ne bil lahko imel milijone angeljev za postrežbo, kateri bi ga dvigali, rahljali? Kratko rečem: V vseh prijetnostih bi bil on lahko na zemljo prišel, ko bi bil hotel, ne pa v največjem trpljenju in pomanjkanju! Pa on je tako hotel rojen biti zato, da nam je vzgled dal in nas podučil že v jaslicah, kako potrebno nam je zatajevanje in trpljenje. On nas je podučil, da ne smemo preveč mehkužiti svojih teles, si ne vsega privoliti, kar se prilega našim spačenim željam, da moramo krivico voljno trpeti! — Kako je osramotil Kristus že precej pri svojem rojstvu našo mehkužnost v obleki, našo izbirčnost v jedi in pijači, našo nepotrpežljivost v zopernostih, naše pritožbe nad vsako majhno krivico, katera se nam zgodi, našo svojeglavnost, če se nam vse po naši volji ne zgodi; našo žalost in nepokoj, če smo le malo ponižani ali zaničevani! Če te tedaj, kristijan moj! zadene ta ali drugi križ, in če se ti težko zdi se premagati, zatajiti, potrpeti, — glej in spomni se Jezusa v jaslicah, kaj te on uči, kak vzgled ti daje, kako je treba samega sebe zatajevati, krotiti, poniževati in pokoriti! kako je treba samega sebe v nič devati, da bomo kedaj kaj veljali pred Bogom, da bomo deležni obljub Kristusovih! — —

Tako je storil sv. Janez Krstnik, vrstnik Gospodov. Svoja mlada leta je preživel v puščavi, nosil kamelino kožo in usnjat pas okrog ledij; kobilice in podlesni méd so bile njegova jed, močne pijače ni pil; prebival je v skalnati pečini, kjer mu je bilo nebo za streho, in za svet se ni pečal! Tako so se zatajevali po vzgledu Kristusovem tudi drugi svetniki in svetnice božje, so razdelili svoje premoženje med uboge, vsi revni svet zapustili, v samoto se podali in tam v veliki ostroti med delom in molitvijo, postom in čuvanjem vse svoje žive dni ostali!

Tebi, kristijan! pa se že dostikrat prehudo zdi, si v zapovedanih postnih dneh kaj jedi ali pijače pritrpati, kako majhno razžaljenje pozabiti, odpustiti, se s sovražnikom spraviti; malo dalj časa se v cerkvi v molitvi pomuditi itd. Prav ima sv. Krizostom, ko vpraša: *Po čem te pač morem kot kristijana spoznati? Ali v govorjenju? Ali v oblačilu? Ali v jedi? Ali v delih?* — V govorjenju ne; kajti ti kolneš, obrekuješ, opravljaš, prisegaš, lažeš; v obleki tudi ne, zakaj ti se prevzetno oblačiš, mehko in posvetno nosiš; v jedi tudi ne, ker tvoja požrešnost se prilega bolj paganu, kot kristijanu; najmanj pa te morem kristijana soditi, če te sodim po delih, ker nič ni krščanskega na tebi!

Kristijani, slišali ste, kako lepe nauke ponižnosti, uboštvu in zatajevanja nam daje Jezus že pri svojem rojstvu v jaslicah! Posnemajmo jih in nikar ne pozabimo, da znamenje pravega kristijana je, da Jezusov vzgled posnema. Prerodimo se v svojem duhu tako, kakor nas on v svojem rojstvu uči: Bodimo ponižni, ubogi v duhu in zatajujmo same sebe, svoje spačeno nagnenje in poželjenje! Pomisli tedaj ti, ki tako močno kopniš po posvetni časti, da drugzega ne misliš kakor, kako bi se povišal, pred svetom imenitnega storil: da posvetna čast hitro mine, duša pa ostane, katero bo Jezus od sebe pahnil, če ne bo na sebi imela podobe njegove ponižnosti; premisli ti posvetnež, in lakomnež, ki za drugzega nič tako ne skrbiš, kakor samo, kako da bi hitro in močno obogatel, ter zaradi tega druge dereš, goljufaš, kradeš, prisegaš: da boš vse zapustil in stopil pred sodnika; in Jezus te ne bo hotel poznati, ker ne boš imel znamenja njegovega uboštvu na svoji duši; premisli ti, ki povsod iščeš prijetnosti svojemu životu, ter mu vse dovoliš, kar streže njegovi mehkužnosti: da bo tvoje mehkužno truplo padlo v zemljo, duša pa bo vržena v večni ogenj, ker ni hotela po Jezusovem vzgledu upornega mesa pokoriti! — Premislimo sploh vsi dobro nauke, katere nam Jezus daje iz jaslic, in živo si jih k srcu vzemimo, ter bodimo znanaprej pridni Jezusovi posnemalci v ponižnosti, v uboštvu in v zatajevanju, da bomo njegovi vredni učenci, in da bo on s svojimi obilnimi milostimi med nami prebival. Amen.†

And. Šimenc.

2. Mi smo srečnejši kakor pastirji.

In pastirji so se vrnili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli.

Kristijani! kaj mislite, kako bi bilo pač nam pri srcu, ako bi bili pri onih pobožnih pastirjih na planjavi blizo Betlehema v tisti prečudni noči, ko je angelj Božji, obdan od nebeške svetlobe pred njimi stal in jim oznanil veliko veselje, da je to noč rojen Zveličar, po katerem so toliko stoletij narodi na zemlji tako goreče hrepeneli. Kako bi nam bilo takrat pri srcu, če bi bili tudi mi slišali angeljsko petje v višavah: *Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!* Kako bi bilo tudi naše srce napolnjeno z veseljem in začudenjem! Kdo izmed nas bi si ne

želel videti tisti hlevček, tiste jaslice, in posebno presveto Božje Dete ležeče v jasliah? Sam Bog v človeški podobi! Vsegamogočni Božji roki, ki ste vstvarili nebo in zemljo, zaviti v plenica! Da, srečni so bili pastirji, da so bili vredni, vse to videti. Pa, ljubi kristijani! nič manj srečni kot oni pastirji, smo vendar mi; da smem reči, še bolj srečni, kot oni pastirji, smo mi. Zato rečem danes: Oznanim vam veliko veselje, kajti bolj srečni kot pastirji, smo mi. In ravno o tem vam želim danes govoriti v večjo čast novorojenega Zveličarja in njegove presvete Matere, Marije Device.

1. Pastirji so slišali ptuji glas, le glas angelja, ki je govoril o Jezusu, mi pa slišimo lastni glas njegove besede. Bil je služabnik, poslanec Božji, ki je rekel pastirjem: *Danes vam je v mestu Davidovem rojen Zveličar.* In angelji so peli na višavah: *Čast bođi Bogu na višavi!* Kdo pa nam govori? Ne angelji, ampak Sin Božji. Zato piše sveti apostol v današnjem listu: *Velikokrat in po mnogih potih je nekđaj Bog govoril očakom po prerokih, poslednjič tiste dni nam je govoril po (svojem) Sinu, katerega je postavil deležnika vseh reči, po katerem je vstvaril tudi svet.* (Hebr. 1, 1—2.)

Kaj ne, ko bi kak poslanec z nebes k nam doli stopil, da bi nas poučil o nebeških skrivnostih in čudežih, gotovo bi se vse k njemu sililo in ga pazno poslušalo. In glejte, stopil je sam Sin Božji, Sin nebeškega Očeta, da nam je odkril skrivnosti onega nevidnega sveta v večnosti. In zato je tudi on, naš Zveličar govoril kot tak, ki ima oblast govoriti; zato je tudi ljudstvo polno začudenja reklo: *Še nikoli ni kak človek tako govoril, kakor le-ta.* In zato se je tudi zbiralo na tisoče ljudi okoli njega, pozabili so celó na jed in pijačo in so šli za njim v puščavo ali na morske begrove.

In kakor je Kristus takrat govoril ljudem, tako govori še vedno nam. Njegove nauke polne nebeške modrosti, njegova resnobna opominjevanja, njegove obljube polne tolažbe slišimo skozi celo leto v prelepah nedeljskih in prazničnih evangelijih. In zato nam mora biti pri besedah sv. evangelija tako pri srcu, kakor da bi Zveličarja samega slišali. Zato se moramo vselej veseliti, ako se nam berejo besede sv. evangelija, kajti tukaj slišimo več podučljivega, več tolažljivega, kakor so slišali pobožni pastirji v oni sveti noči. Zato je naš Božji Zveličar rekel: *Blagor ušesom, katera*

slišijo, kar vi slišite. Veliko kraljev in prerokov je želelo slišati, kar vi slišite, in niso slišali. Sicer nam ne govori prav Jezus sam, ne bere in ne razlaga svojih evangelijev sam, ampak to dela po svojih namestnikih. A to velja ravno toliko, kakor da bi nam prav sam govoril; saj nas je zagotovil rekoč: *Kdor vas posluša, mene posluša.*

2. Mi slišimo torej veliko več, kakor so slišali pastirji. Mi pa vidimo tudi veliko več, kakor so oni videli. Pastirji so videli le to, kar se je z Jezusom godilo pri njegovem rojstvu; mi pa nasproti imamo vse njegovo življenje pred očmi svoje duše. Pastirji so videli Sina Božjega kot ubogo dete v jasliah ležeče, in gotovo niso mogli umeti, zakaj da se je Sin Božji tako globoko ponižal. Mi pa to umemo; mi vemo, da ga je nagnila le njegova nezmerna ljubezen in usmiljenje do ljudij, da je zapustil svoje nebeško veličastvo in je podobo hlapca na-se vzel, da je hotel že kot majhno dete za nas trpeti, in da se je ponižal celó do smrti, in sicer do smrti na križu, a da ga je pa tudi Bog Oče povišal v nebeško veličastvo in mu dal ime, katero je čez vsa imena.

Pastirji so videli v jasliah le ubogo, šibko dete. Kaj pa vidimo mi z očmi svoje duše, pri luči svete vere? Mi pa vidimo v njem nebeškega čudodelnika, ki je hodil po judovski deželi od kraja do kraja, in s prečudnim ozdravljevanjem bolnikov po mestih in vaseh delil pomoč in tolažbo. Mi vidimo z očmi svoje duše, kako so njemu pokorni celó vetrovi in morje, kako se na njegovo besedo celó grobi odpirajo in mrtvi vstajajo, in peklenski duhovi bežijo iz obsedenih.

Pastirji so videli le novorojeno dete. Pač lahko so se med seboj popraševali, kakor sorodovinci pri rojstvu sv. Janeza Krstnika: *Kaj neki bo iz tega deteta?* Mi pa vemo, kaj da je postalo iz tega deteta, namreč najpopolniji zgled in vzor vseh čednostij. Mi vemo, da je to dete rastlo kakor na letih, tako tudi na modrosti in prijetnosti pred Bogom in ljudmi. Mi vemo, da je to dete postalo mož, ki se je trudil in ves gorel za čast nebeškega Očeta in za zveličanje ljudi, in kako je dajal najlepše zglede ponižnosti, potrpežljivosti in ljubezni do vseh ljudi, še celó do svojih najhujših sovražnikov in morilcev. Tako stoji naš Božji Zveličar pred očmi naše duše kot najpopolniji zgled vseh prelepih čednostij v posne-manju kot jedinorojeni Sin Boga Očeta poln milosti in resnice.

3. Pa še iz drugega vzroka smo mi srečnejši kot oni pastirji. Pastirji so slišali le obljube v ozir prihodnosti, da bo namreč *veselje* zaradi Kristusovega rojstva *vsemu ljudstvu*, in niso še vedeli, kako in zakaj? Mi pa vidimo spolnjenje teh obljub, kako da so se vdeležila tega veselja vsa ljudstva na zemlji. Mi vemo, kako se je pobožni starček Simeon veselil, da je mogel še pred svojo smrtjo videti Zveličarja sveta. Mi vemo, da so prišli modri kralji iz Jutrovega Jezusa iskat in molit, in so mu prinesli darove. Mi vemo, kako so se vsi dobri in pošteni ljudje zbirali okoli njega, hodili celó v puščavo in na gore za njim in celó na jed pozabili, da so le slišali njegove nebeške nauke. Mi vemo, kako se je po njegovi smrti njegov nauk razširjal po vsem svetu med vse narode na zemlji, in kako se na današnji veseli božični praznik njegova hvala oznanuje v vseh jezikih, in se njegovega milostipolnega rojstva veseli vse in povsod, kjerkoli bijejo krščanska srca. Pastirji so le gledali in molili Jezusa v jaslih ležečega, mi pa ga moremo in smemo prejeti v svoje srce in ž njim sklenjeni živeti. Ali nismo srečnejši kot pastirji?

Pastirji so dalje slišali, kako se je Bogu slava in čast prepevala na višavi, in kako se je oznanoval *mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje*. Pastirji tega petja niso mogli umeti in niso vedeli, kaj da pomenja. Mi pa vemo, da se je s trpljenjem in s smrtjo Jezusovo na križu nebeškemu Očetu povrnila dolžna čast, in kako da se je človeškim srcem zopet podelil mir z Bogom, mir s samim seboj in mir z bližnjim. In če so kedaj naša srca nemirna, zlasti zaradi greha, mi vemo, kje da moramo zadobiti zopet mir srca, mir vesti, ako smo le svete volje, in prejmemo zakramente, katere je Kristus za to postavil, da dosežemo srčni in dušni mir.

Tako smo tedaj spoznali, kako smo mi kristijani vendar še srečnejši kot pastirji v Betlehemu. To spoznajo in čutijo lahko vsi pravoverni kristijani. In pa zakaj je danes dan, na katerega se vsako leto stari in mladi veselijo? Ker vsako krščansko srce čuti, kakošno tolažbo in kakošne milosti in veselje mu je prineslo presveto Božje Dete; ker vsak kristijan vé, ako le kaj premišluje, kako zapuščeno, žalostno in nesrečno bi bilo naše življenje brez Kristusa, brez njegovega zasluženja, brez njegovih milostij, katere nam je zapustil v svetih zakramentih. O ta večna ljubezen, ki se je zavoljo nas solzila v jaslih, bodi hvaljena na vse večne čase!

To Božje Dete je naš učenik, naš zgled, naš Zveličar. Njemu naj bo posvečeno vse naše srce! Njemu bodimo pokorni, njega ljubimo in posnemajmo, v njem se veselimo, da bo *čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje*. Amen. J. Kerčon

Praznik sv. Štefana.

I. Grehi — kameni.

Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke, in jih kamenjaš, kateri so k tebi poslani. Mat. 23, 37.

Prvi dan in prvi praznik za sv. dnevom je posvetila sv. cerkev spomину sv. Štefana; to pa zato, ker je sv. dijakon Štefan prvi dal svoje življenje za včlovečenega Boga.

Ker je sv. Štefan tako hudo očital svojim nasprotnikom trdovratnost, pahnili so ga iz mesta *in s kamenjem pobijali*. Tako se je spolnila beseda Jezusova, ki jo je očitaje govoril jeruzalemskim prebivalcem: *Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in jih kamenjaš, kateri so k tebi poslani* . . . Toda pisano stoji v sv. pismu: *Kdor kamen kvišku vrže, pade mu na glavo*. (Sir. 27. 28.) To se je spolnilo tudi nad Judi. Zakaj ne dolgo potem, ko so Judje hoteli kamenjati Jezusa, ne dolgo potem, ko so Judje s kamenjem pobili sv. Štefana, padalo je kamenje na njih lastne glave, ko sta bila mesto in tempelj razdejana in judovska samostojnost uničena.

V kamenju vidim jaz podobo greha, zlasti smrtnega greha. To pa, ako se pri obojnem ozrem 1. na težo, 2. na nerodovitnost, 3. na trdost in 4. na vporabo kamnja pa na delo greha. To podobo sedaj razvijem pred vašimi dušnimi očmi, da boste vedeli greh toliko bolj sovražiti, kolikor bolj boste spoznali njegovo zlobo.

1. Greh leži na človekovi vesti kakor težak kamen. David toži (v ps. 37, 5.), da ga krivice *tlačijo kakor težko breme*. Res je, da se pri lahkomiselnem človeku ta peza ne vidi tako težka. Toda vest ne molči zmiraj, zagreni mu marsikatero veselje in kakor kralju Antijohu (I. Mak. 6, 10.), krade mu spanec. Največja dragocenost človekova na zemlji je mir vesti, in kar nas tega blagra oropa, je gotovo nad vse zaničljivo, to zlo pa je greh.

Kamen tišči navzdol; tako se tudi težka vest zmiraj bolj obtežuje in vznemirja, ker se grehi ponavljajo. Ako se je namreč človek udal jednomu grehu, potem so vrata odprta tudi vsem drugim grehom. Navadno človek ne ostane pri jednom poglavitnem grehu, ampak greh sili v družega. Kdor je n. pr. udan lakomnosti, ta je kmalu tudi trdosrčen do svojega bližnjega, ta si skuša z lažjo, morda celo s krivo prisego, z goljufijo ali tatvino večati svoje premoženje. O neki drugi poglavitni pregrehi, namreč o požrešnosti, pravi sv. Avguštin, da je mati vseh drugih grehov. Zares, pijanec dostikrat govori bogokletno in protiversko, zanemarja praznike, uganja nečistost, zmerja ali pretepa svojega bližnjega ali ga celo ubije. Zakaj, kdor se pregrehi popolnoma vda, zapusti ga milost božja, njegova volja opeša, um otemni, in tako se polagoma vsakovrstni grehi vgnjezdijo v njegovi duši. Greh rodi greh.

Kamen, z vrha spuščen navzdol, ne miruje poprej, dokler ne prileti prav do dna. Tako grehi človeka zmiraj bolj vlečejo od Boga v globočino, dokler ga slednjič ne pokopljejo v peklju. Celu angelje, ki so se bili pregrešili, potegnil je greh v večni propad, v peklenske muke. Ako pomislimo, da jeden sam smrtni greh človeka, ki se v takem stanu loči s tega sveta, vekomaj pogubi, sklepati se mora iz tega, kako strašna hudobija je greh. Ko bi ne bil tolika hudobija, ne bi je Bog, ki je vendar neskončno usmiljen, kaznoval z večnim ognjem.

2. Kamenu so grehi drugič podobni zavoljo nerodovitnosti. Ako semensko zrno pade na kamen in če je še tako kaljivo, ne požene; le ako ima zrno dobro vlago, more se razvijati. Tako ostanejo tudi vsa dobra dela, storjena v smrtnem grehu, brez sadu za večno življenje. Sadonosna za večno življenje stori naša dela le posvečujoča milost božja; s smrtnim grehom pa izgubi človek posvečujočo milost božjo, torej tudi zasluženje. Celu vse dosedanje zasluženje je izgubljeno. Naj bi se bil kdo še tako odlikoval v čednostih, naj bi bil opravljal še tako huda spokorna dela, naj bi bil trpel, kakor sv. mučenci: z jednim samim smrtnim grehom se je samega sebe oropal vsega zasluženja. Tako govori Bog po preroku Ecehijelu (18, 24.): *Če se pravični od svoje pravice obrne, in počenja hudobijo po vseh zmotah, katere je hudobni navajen delati, bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena.*

Ravno tako malo si more grešnik za prihodnost nabrati zaslug, dokler namreč ostane v smrtnem grehu. Zakaj človek brez posvečujoče milosti božje je podoben divjemu drevesu, katero donaša le trpko, pusto sadje, le ako se dá z dobro mladiko požlahtniti, potem donaša vžiten sad. Le ako Kristusova milost zboljša človeka, more storiti kaj zaslužnega za večno zveličanje. Tako namreč se mu podeli nadnaravno življenje, in le tako more storiti nadnaravna dela. Jezus Kristus sam govori o tem tako-le: *Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete.* (Jan. 15, 4, 5.) Brez posvečujoče milosti božje more človek živeti samo za nizki svet za višji, čeznaravni je mrtev.

Smrtni greh je kakor ropar, kateri potnika pobije na tla, ga oropa in nagega pusti brez pomoči. Oh, pa koliko je ljudij, velika večina jih je, na svetu, kateri namesto bežati pred njim, še iščejo tega roparskega morilca, kličejo ga, božajo, vabijo, naj le izvrši svoje satansko delo.

Po vsem tem pa bi utegnil reči kak grešnik: *Če je pa taka, da vse dobro, kar storim v stanu smrtnega greha, ni zaslužno, pa se ne bom v prihodnje za nič dobrega več pobrinil, ampak stregel samo svojim strastem. Ne, tega pa zopet ne! S tem bi si novič silno škodoval. Zakaj dobro delo v stanu smrtnega greha vendar ni popolnoma zavrženo. Bog namreč zavoljo dobrih del človeku rajše podeli milost, da se spreobrne. Ni zastoj opominjal Danijel kralja Nabuhodonozorja z besedami: *Stòri po mojem svètu, ter odkupi se svojih grehov z milošèino, in svojih krivic z usmiljenjem do ubogih: morebiti ti bo odpustil tvoje grehe.* (4, 24) Kdor torej z dobrimi deli skuša jezo božjo potolažiti, našel bo poprej usmiljenje pri Bogu. Saj se tudi mi rajše in poprej usmilimo tistega nesrečneža, kateri nas pomoči — prosi.*

3. Greh je tretjič podoben kamenu po trdosti. Ako namreč človek naklada smrten greh na smrten greh ter se trdovratno ustavlja milosti božji, zakrknje njegovo srce tako popolnoma, da ga nobena reč ne gane več. Prerok Jeremija kliče proti nebesom: *Gospod, tepel si jih, pa niso čutili, potéral si jih, pa niso hoteli krotjenja sprejemati; njih èclo je trše kakor skala, in se niso hoteli sprobrniti.* (5, 3.)

V tem oziru je grozen zgled zapisan v sv. pismu stare zaveze. Poslanec božji Mojzes je pred Faraonom storil veliko čudežev, toda njegovo srce je ostalo zakrknjeno vkljub tako očitni

božji roki in božji kazni. In kaj nam apostolsko dejanje pripoveduje o Judih izza dobe sv. Štefana? Delal je sv. dijakon čudeže in velika znamenja med ljudmi in govoril je tako prepričevalno, da niso mogli zoperstati modrosti in Duhu, kateri je govoril. Primoran je bil jim reči naravnost v obraz: *Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno sv. Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi.* In ko so slišali, da jim svetnik, če tudi po pravici, očita umor prerokovanega Odrešenika, so se togotili v svojih srcih in so z zobmi škripali zoper njega. In kaj se je zgodilo potem s sv. diakonom, slišali smo ravno poprej. Na Faraonu in na Judih vidimo, da je trdovratnost najhujši kazen za greh.

4. Primerimo še uporabo kamenja, čemu služi, in delo ali učinek greha. Iz kamenja se naredi zid, stena, da se prostor ali bivališče loči od družega. Tako tudi greh loči človeka od Boga, od njegove milosti in od njegovih svetnikov. To stori že na tem svetu. Posvečujoča milost božja je vez, katera nas druží z Bogom ter nas stori otroke in prijatelje božje. Greh nas oropa posvečujoče milosti božje, loči nas torej od Boga ter cropa njegove ljubezni in prijateljstva. Kakor postane človek po milosti otrok božji, tako po grehu otrok satanov, hudobnemu duhu podoben in suženj njegov. Izaija očita grešnikom (59, 2.): *Vaše hudobije vas ločijo od vašega Boga, in vaše pregrehe skrivajo pred vami njegovo obličje, da vas ne usliši.*

Ta grozni učinek seže prav v večnost, ako se grešnik pred svojim koncem ne spreobrne. Zakaj potem bo zaslišal grozne besede iz ust božjega Sodnika: *Pojdi od mene, prekleti, v večni ogenj!* Smrtni greh toraj človeka na vekomaj loči od Boga, na vekomaj pahne izpred božjega obličja. To je hujše kakor vse druge muke. »Ako bi bilo tudi tisoč peklov«, pravi sv. Janez Zl., »vendar bi ne bilo nič v primeri z izgubo Boga samega.« Škripaje in tuleč se pogubljeni v peklu stezajo proti Bogu, toda zopet in zopet se pogreznejo nazaj v peklenko brezno.

Kakor od Boga, tako so zavrženi v peklu tudi ločeni na vekomaj od angeljev in svetnikov. Ko je bil evangeljski bogatin pokopan v peklo ter klical Abrahama na pomoč, odgovoril mu je zveličani očak: *Med nami in vami je velik prepad postavljen, da kateri hočejo odtod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondot sem priti.* (Luk. 16. 24.) Družba pogubljenih so samo hudobni duhovi in vsi drugi vekomaj zavrženi.

Ker ima smrtni greh tako hude nasledke, zatoorej, kristijani, varujmo se ga na vso moč! Smrtni greh leži kakor težak kamen človeku na vesti, smrtni greh nas oropa vsega čeznaravnega zasluženja, smrtni greh postavi človeka v nevarnost, da postane popolnoma trdovraten, smrtni greh nas loči tu in tam od Boga.

Hudobo smrtnega greha spoznavati nas uči včlovečenje Sina božjega, njegovo bridko trpljenje in grenka smrt. Ko bi ne bil svet s smrtnim grehom od Adama sem že zadolžen pri Bogu, ne bi bilo treba, da je druga božja oseba, Jezus Kristus, moral stopiti s trona nebeškega, priti v mrazu in revščini na svet, ter preganjan biti že malo dete, koliko bolj pa še, ko je s svojim naukom hotel ljudi odtrgati peklu ter pridobiti za nebesa. Ko bi ne bilo smrtnega greha na svetu, ostala bi bila zemlja raj in mi vedno v svetlobi milosti božje. To milost za ta in oni svet nam pridobiti, včlovečil se je Sin božji, *vzel nase podobo hlapca* (Fil. 2, 7.) in postal razun greha nam jednak. Za to nadnaravno lepoto in večno srečo je sv. Štefan prvi za Jezusom pretil svojo kri ter nam tako pokazal, da za nebeško srečo mora človek na zemlji rajše vse popustiti, vse dati, če treba tudi telesno življenje, ker Bog ga nam zamenja z večnim življenjem. Amen.

V. Bernik.

2. Mučeniki.

Glejte, pošiljam vam preroke in modre in pismarje, in izmed njih bote nekatere umorili in križali, nekatere bičali v svojih shodnicah in preganjali od mesta do mesta.

Mat. 23, 34.

Pridite, počastimo Kristusa novorojenega, ki je danes venčal blaženega Štefana (Invit. in f. s. St.), tako nas danes vabi sv. cerkev. Sv. Štefan, kojega ime danes slavimo, bil je izmed sedmerih dijakonov, ki so si jih odbrali apostoli v svoje sodelavce. Bil je mož trdno veren ter sveto navdušen, poln milosti in moči nebeške. Njegovi besno razkačeni sovražniki, nezmožni ustavljati se njegovi modrosti in duhovitosti, peljejo ga pred veliki zbor, ter najmejo zoper njega več krivih prič. Od vseh stranij je bil obdan od krvoločnih morilcev, a njegovo obličje je odsevalo v angeljski svetlobi. Dokazoval jim je očitvidno, kako nehvaležni da so, ter kazni vredni, ker zametujejo usmiljenje in milosti božje, ter vstrajajo v nespokornosti. Ko to slišijo, začnejo na glas kričati, zamašijo si ušesa, škripljejo z zobmi, razkačeni planejo na njega ter ga peljejo pred mesto. Tu vidi Štefan nebo odprto in svest si

mučeniškega venca zre v Božje veličastvo milo proseč: »Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo in ne prištevaj jim tega greha.« (Dj. ap. 7, 58, 59.)

Tako so se spet vresničile besede Kristusove: *Glete, pošiljam vam preroke . . .* Sv. Štefan je tedaj prva krvava priča o istinitosti novorojenega Zveličarja, prvi kristijan, venčan z lavoriko in palmo veličastnega mučeništva. Štefan je bil prvi mučenec in mnogo mu jih je sledilo. Tisočeri mučeni spoznovalci so posnemali njegov junaški vzgled; ni minulo še nobenega stoletja po Kr., v kojem ne bi bila nešteta truma pogumnih kristijanov prenašala najgrozovitejših muk, tako, da slobodno rečemo, od začetka krščanstva do današnjega dne teče neprenehano mučeniška kri za sv. katoliško vero. A zakaj je moralo toliko sv. krvi steči za sv. evangelij, čemu jih je moralo toliko okusiti kruto mučeništvo? Na to, predragi, vam hočem danes v čast sv. Štefanu odgovoriti, ter rečem:

1. mučenci so s svojo krvjo sejali Jezusov nauk.

2. mučenci so s svojo krvjo spričali Jezusov nauk.

I. Krščansko mučeništvo je bilo od nekaj že katoliškim kristijanom v častitljivem spominu zavoljo velikih zaslug, ki so si jih mučeniki pridobili za razširjanje sv. evangelija in za povišanje sv. cerkve. Kristus, ki je prišel na svet oznanit nam nebeški evangelij, primerja se sam sejalcu, ki seje seme. Sv. pismo pa pravi: *Kateri seje, besedo seje* (Mark. 4, 14), *kajti seme je beseda božja*, (Luk. 8, 11.) in sv. Jeronim trdi: *Sejalec v sv. evangeliju pomeni Sina božjega, ki seje nauk svojega nebeškega Očeta med narode*. To seme krščanskega nauka, ki ga je Jezus prinesel na svet, vzeli so apostoli in drugi sveti spoznovalci, ki so šli na vse strani ter ga sejali po veliki njivi vesoljnega sveta. In kamor so prišli, zasejali so duha krščanstva v srca človeška. Povsod pa, kjer so ti poslanci božji oznanovali krščanstvo, morali so prenašati nečloveške muke in grozovitno trpljenje. Mučili so jih z lakoto in žejo, z ognjem in mrazom, z jeklenimi oklepi in temno ječo in to vse zavoljo sv. evangelija, koje so oznanovali, in ravno zato so postali mučeniki, t. j. krvave priče Kristusovega nauka. Tako piše sv. apostol Pavel v svojem listu do Timoteja: *Pomni, da je Gospod Jezus Kristus iz zaroda Davidovega vstal*

od mrtvih po mojem evangeliju, zavoljo katerega trpim do železja, kakor hudodelnik; toda božja beseda ni uklenjena, t. j. zavoljo tega trpljenja ne neham oznanovati evangelija. (II. Tim. 2, 8.) In drugokrat nam ta sv. apostol vse trpljenje in težave, koje je prestal oznanujoč krščansko vero, tako-le našteva: *Sem bil v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v samotnih nevarnostih. Od Judov sem jih petkrat po štirideset, jedno manj prejel. Trikrat sem bil s šibami tepen, jedenkrat kamnjan, trikrat sem se z barko potopil, noč in dan sem bil v globočini morja, velikokrat na potih . . .* (II. Kor. 11, 23. id.) Tako tedaj sv. Pavla ni plašilo nobeno trpljenje, povsodi zasejati seme sv. evangelja; v nevarnostih, jeklenih verigah in temnih ječah je oznanoval Jezusa križanega. Po njegovem vzgledu pa se je podalo tisočero in tisočero sv. mučencev, ne bojé se krvavih muk, na vse kraje široke zemlje, in kamorkoli so prišli, sejali so seme sv. vere Kristusove.

Lep vzgled pogumnega mučenika nam je sv. Ignacij, kojega je sv. apostol Peter sam za škofa v Antijohiji postavil. Zavoljo njegove gorečnosti, s kojo je oznanjeval sv. evangelij, obsodi ga cesar Trajan k smrti. Uklenejo ga v jeklene oklepe, peljejo skozi najmilenitnejša mesta v Rim, da ga tam vržejo pred divjo zverino. Na dolgem potu je pridigoval povsod oznanjujoč sv. evangelij. Ko dospe v mesto Smirna, hitela je iz vseh krajev nepreštetá množica ljudij poslušat lepih naukov izvirajočih iz njegovih govorniških ust. Onim pa, ki niso imeli priložnosti do njega priti, pisal je ganljiva pisma, v kojih verne po očetovsko opominja, naj se trdno in zvesto držijo sv. katoliške vere, za kojo on sam trpi, naj odložijo vso prevzetnost, naj ostanejo pokorni svojim škofom in duhovnikom, naj se Boga bojijo, spominjajoči se bližnje sodbe.

Tako so sv. mučenci med mnogim trpljenjem sejali evangeljsko seme po svetu, a niso ga le sejali, temuč tudi zalivali s svojo krvjo. Ni še dovolj, da priden kmet z mnogim trudom vseje zrno v brazdo, temuč tudi rose in dežja je treba, da vlažno zrno požene kal. Tako je morala tudi na seme sv. evangelija rosiiti blagonosna kri mučeniška in ravno zato jih je moralo toliko umreti mučeniške smrti, zato je morala neprestano kapljati njihova kri, ker bi drugače seme krščanskega nauka ne bilo imelo nobene vlage, ter bi bilo moralo usahnuti. Da, kri mučenikov je rodila sv. cerkvi nove kristijane, kajti med tem, ko so jedne tirali na morišče, ter njih kri prelivali, se je tisoč drugih, kateri so njih srčnost opazovali, v srcu spreobrnilo, prepričani so stopili tudi le ti pred sodnike, češ: tudi mi smo kristijani, tudi mi smo pripravljani darovati svoje življenje za sv. vero. Tako se je sveti

apostol Pavel za katoliško cerkev prerodil v krvi sv. Štefana. *Ako bi sv. Štefan ne bil trpel in molil, bi sv. cerkev Pavla ne imela*, trdi sv. Avguštin. Kri mučencev je bila tedaj seme novih kristijanov, in od tod se razlaga prikazen, da, čimveč je bilo umorjenih sv. spričevalcev, čimveč ko je steklo krvi svetnikov, tem večje je bilo število kristijanov. To nam spričujejo že stari pisatelji. Tertulijan je nagovoril paganske trinoge, ki so neprenehoma davili kristijane: tako-le, »Kričajte, mučite, obsodite nas k smrti, uničite nas, . . . vaša iznajdena grozovitnost nič ne pomaga. bolj ko nas kosite, večje je naše število, kri mučenikov je seme kristijanov.« Kakor na travniku, kateri je pokošen, ter dobro napojen, mlada trava le gostejše raste, ravno tako se je množilo število kristijanov med tem, ko so jih morili, ter njih kri prelivali. Istotako spričuje tudi Teodoret, meneč: »Kakor v gozdu, katerega gozdar poseka, temveč vejic iz korenine prirase, čimveč jih je bilo na deblu porezanih, tako jih pristopi vsak dan temveč k nauku sv. evangelija, čimveč jih je bilo umorjenih.« V krvi mučenikov se je tedaj krščanstvo vedno ohranilo in množilo. In v resnici bi bilo krščansko ime že zdavnej zginilo s površja zemlje vsled krutega preganjanja, ki je tolika stoletja divjalo zoper Kristusa in njegov nauk, vsled preganjanja, v kojem so nečloveški cesarji in brezsrčni trinogi hoteli iztrebiti katoliško vero in njene spoznavalce zatreti. A mesto jih uničiti, so jih nehoté le množili. Pagani so se v teku časa tega tudi sami prepričali; zato so polagoma nehali kristijane preganjati. Priča temu nam je pisatelj Liberij, kateri nam o odpadniku Julijanu tako-le poroča: »Ko je Julijan spoznal, da se v krvavih bitkah kristijani le množijo, je nehaj jih preganjati.«

Mučenci in spoznavalci so tedaj seme krščanstva sejali ter ga s svojo krvjo močili, da bi kalilo in rastlo, pa oni so s svojo krvjo evangelijske nauke tudi spričevali.

II. Sv. mučeniki in spričevalci Božji niso le vsejali semena nauka Kristusovega, temveč bili so tudi priča, da je ta nauk božji in torej resničen. Spričevali pa so nauk sv. evangelija s svojo stanovitnostjo v trpljenju, zavoljo katere jih je občudoval celo paganski svet. Nepopisljive in neverjetne so bile muke, koje je izmislila nečloveška divjost, da bi trpinčila kristijane ter jih primorala k odpadu od krščanske vere. Odvzeli so jim vse častne odlike in imenitne službe; iztrgali jim iz rok vse premoženje in njih imetje po očitni dražbi prodali, s silo so jih ločili od svojih

ljubih domačih ter jih odposlali v poganstvo. Obsodili so jih v globoke podzemeljske jame in temne rudokope, kjer niso nikdar več gledali solnčne luči — najkrutejše muke, najgrozovitejša smrt je bila njih trpka osoda. Da bi njih trpljenje pomnožili, so mnoge izmed njih na žrvnici počasi pekli, druge križali, ali njih telesa drugače z ostrimi žebli prebodli. Marsikaterega telo so grdo razmesarili, mu noge in roke posekali, mu oči izbodli ter ga potem pustili gladu umreti. Le zaslišimo o tem paganskega pisatelja Tacita, ki je bil sam priča mučenstva. On pravi: Ko so mučeniki pod nezrekljivimi mukami že onemogli, jeli so jih zaničevati, ščevali so divje zveri na nje, katere so njihova telesa neusmiljeno zmesarile ter morale, pripenjali so jih na križe ali v plameči ogenj pometali; ako se je pa dan nagnil, preden so vse podavili, polili so še živeče s smolo, ter se jih zvečer mesto bakelj posluževali.« Gostokrat so njihove ranjene in razmesarjene ude zopet zvrátili, le, da bi jih mogli z nova mučiti, skratka nobene muke niso opustili, da bi kristijane od sv. katoliške cerkve odvrnili ali jih uničili.

Toda vse te neverjetne muke so prenašali sv. mučenci s čudovito stanovitnostjo. Z nekim sv. veseljem so stopili pred sodnika ter se bolje bali oproščenja, nego smrti. »V naših časih, pravi Origen, jih je mnogo, ki dobro vedó, da morajo nmreti, ako spoznajo, da so kristijani, ter, da bodo osvobodeni, ako Jezusa zatajijo, in vendar zaničujejo svoje življenje ter prostovoljno izvolijo smrt zavoljo svoje pobožnosti.« Ako jih pa navlašč niso hoteli umoriti, da bi jih tem dalje mučili, prenašali so muke s toliko srčnostjo, da so gostokrat osramotili svoje rabelje, ter pridobili za sv. vero, kakor trdi sv. Ciprijan: *Bili so stanovitni v trpljenju, srčnejši nego njihovi rabelji in njihovi zdrobljeni in razmesarjeni udje premagali so neusmiljeno mučeniško orožje.*

Sv. Lavrencij je na žarečem ražnu tako udano trpel, da je svojega trinoga šaljivo opominjal: Na jedni strani je moje meso že pečeno, obrni ga ter zavžij. Sv. Andrej je z veseljem pozdravil križ, na katerem je imel mučno umreti. Sv. Tiburciju so se dozdevali žareči oglji, na katerih je ležal, lepe, hladne rožice. Sveti Konštancij Kamil si je med tem časom, ko so ga počasi pekli, veselo prepeval, in sv. Evlalija je v svojih bridkih mukah svoje trinoge nagovarjala, naj jo še hujše mučijo.

Dragi moji! ako premišljujemo čudovitno stanovitnost svetih mučenicov, ter ob jednem prevdarimo, kako slaba in omahljiva da je človeška narava, kako malo da more prenesti, moramo ne-

hoté spoznati, da je Kristus sam tolažil sv. spoznovalce v trpljenju ter jih navdajal s svojo božjo močjo; da, kristijani moji! pripoznati moramo, kar so celo pagani vpričo tolike stanovitosti sv. mučencev spoznali, da je sv. katoliška vera v resnici prava vera, ki iz Boga izhaja ter nas pripelje k Bogu. To homo pa tem bolj spoznali, če nadalje pomislimo, kako velika množica sv. spoznovalcev je s svojim življenjem in s svojo krvjo spričalo resničnost naše sv. vere. Niso bili le nekateri, ki so šli za sv. vero v smrt pod krvavi meč, nego neprešteta je bila njih množica, iz vsakega stanu in vsake starosti, kajti Sulpicij piše: »Želeli so jeden družega prekositi v slavnem boju za Kristusa in bolj željno so hrepeneli po mučeništvu in smrti za vero, kakor dandanes iščejo in hrepenijo po visoki časti.« In Evzebij priča, da je že onih mučenicov, ki so pod Dijoklecijanom trpeli, bilo brez števila. In ti sveti mučenci niso trpeli le pod jednim cesarjem, le v jednem letu, le na jednem kraju, nego od solnčnega izhoda do solnčnega zahoda, pravi Laktancij, je vsa zemlja od treh grozovitnih trinogov imela trpeti. Tako je mučeniška kri tekla po vsej zemlji, ter do danes ni nehala teči.

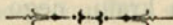
V Kini, na Japonskem in v Indiji si še vsako leto veliko kristijanov pridobi palmo mučeništva. Leta 1833. je začel kineški kralj Minh-Menh hudo preganjanje kristijanov. Zapovedal je, da imajo vsi njegovi podložni katoliško vero zapustiti. Pagani naj kristijane poiščejo ter jih silijo znamenje sv. križa z nogami tepati. Ako pa se branijo to storiti, naj jih pokončajo. Misijonski duhovniki so se morali v najbornejše kočé skrivati, da so tu osrčevali ter tolažili preganjane kristijane. Ubogi prebivalci so bežali skozi gozde in puščave, ne da bi vedeli, kje najdejo varno zavetje. Nad štiristo cerkev je bilo porušenih, brezštevilo vernih je v ječah in v trpljenju stanovitno Kristusa slavilo in mnogi izmed njih so dokazali svoje versko prepričanje z lastno krvjo, kojo so prelili za sv. evangelij. Med njimi se je sosebnost odlikoval neki duhoven po imenu abbé Gangelin iz škofije Besançon. Bil je ravno v ječi, ko mu 12. oktobra 1833 njegov brat naznani, da je k smrti obsojen, ker je po večjih krajih pridigoval. Ta novica je sv. spoznovalca kaj razveselila: Milost mučeništva, je dejal, koje sem vsakako nevreden, bila je od moje mladosti moja najgorečnejša želja, za to milost sem sosebnost vselej prosil, kolikorkrat sem sv. Kri Jezusa Kristusa med sv. mašo povzdignil . . . Vse moje poželenje je, zapustiti to pregrešno telo, da bi v srečni večnosti bil zedinjen z Jezusom Kristusom.« Umrl je mučeniške smrti dne 17. oktobra 1833.

Tako tedaj teče mučeniška kri od sv. Štefana do današnjega dne v vedno spričevanje, da je sv. katoliška vera nebeška, božja

vera, kar pravi sv. Jeronim: *Če pomislimo, s koliko vstrajnostjo so mučeniki svoje trpljenje prenašali, nam mora na tihem šiniti misel, ako bi evangelij ne bil resničen, bi ga nikdo ne pričeval s svojo krvjo.*

In tako, predragi! sem vam danes razkazal, da je krščanstvo vsejano v mučeniško kri, ter utrjeno z mučeniško krvjo. Kako žalostno je tedaj, ako smo mi katoliški kristijani v spolnovanju svojih krščanskih dolžnostij mlačni, ako ne živimo po sv. veri, za kojoj je toliko mučencev hudo trpelo, ter nam ohranilo ta dragi zaklad. Ako tedaj po tej tako drago odkupljeni veri ne živimo, ne smemo se večnega zveličanja nadejati, kajti kri mučencev vpije proti nebesom za maščevanje, in svetniki, ki so jo prelili, bodo zoper nas pričevali na ostri sodbi. Amen.

J. Rotner.

Pogled na slovstvo.

1. Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1897. Zopet se veselimo obilnega tečnega sadu, ki ga nam leto za letom donša veličastno, od preblagega Slomska zasajeno drevo. Šest knjig, mej njimi štiri okrašene z lepimi slikami, razpošilja te dni družba sv. Mohorja svojim udom. Oglejmo si jih nekoliko:

a) **Zgodbe sv. pisma.** Slovencem priredil in razložil dr. Frančišek L a m p e. 4. snopič. 4°. Strani 353—480. — V tem snopiču veleučeni g. pisatelj konča opisovanje druge dōbe (od Mojzesa do kralja Davida) in pričinja tretjo dōbo (od kralja Davida do Kristusa). Svete zgodbe beremo v tej knjigi v lepem dovršenem jeziku, razlaga združuje učenost in poljudnost. Posameznih vrlin pomenljivega dela smo omenjali pri ocenjevanju dosedanjih snopičev. Hvaležni moramo biti Slovenci božji previdnosti za družbo sv. Mohorja tudi radi prelepih slik, ki jih je oskrbela za »Zgodbe sv. pisma«. Knjiga bode kras vsaki slovenski hiši.

b) **Bolgarija in Srbija.** Opisal A n t o n B e z e n š e k, profesor na državni višji gimnaziji v Plovdivu. 1897. 8°, str. 237. — Prvo polovico knjige zavzema popis Bolgarije, drugo polovico pa popis Srbije. Obe deželi sta popisani v zemljepisnem, zgodovinsko-političnem, narodopisnem in gospodarskem pogledu. Mnogi Slovenci se še spominjajo rusko-turške vojske leta 1876—1877., katera se je vršila uprav na ozemlju, katerega ta knjiga opisuje. Vse te, ki so tedaj o krvavih bojih mnogo čuli, bo ta knjiga zelo zanimala. Brez dvoma pa bo dobro došla tudi sploh vsem Slovencem, ker popisuje dva sorodna nam slovanska naroda v jako prijetnem in poljudnem slogu. Knjigo krasi tudi mnoge lepe slike. Gotovo je slavna družba sv. Mohorja tudi s tem delom ustregla svojim članom.

B.

c) **Koledar družbe sv. Mohorja za leto 1898.** Letošnji koledar ima prav tako lice kot lanski. Oblika in zunanja oprava ni predrugačena. — Kaj pa vsebina? Na prvem mestu se spominja koledar petdesetletnega jubileja cesarja Franciška Jožefa I. z lepo, vzvišeno pesnijo A. Medveda, za katero sledi cesarjeva podoba in na to sestavek iz peresa profesorja J. Apiha, ki je res lep in navdušeno pisan. — O stoletnici »cesarske pesmi« in skladatelju Jožefu Hajdnu prav zanimivo pripoveduje g. E. Lampe. Vrh tega je v »Koledarju« še devet življenjepisov, o katerih lahko izrečemo skupno sodbo, da so poljudno in zanimivo pisani, — torej niso dolgočasni za preprostega bralca, kar se pri tej stroki opisovanja lahko primeri. Vendar je število životopisov letos nekoliko preveliko. Med te spise so posejane drobne pesmice, narodne in umetne, reki in pregovori. Izmed umetnih pesmij se posebno odlikuje oddelek »Sijonski glasovi«, kjer naši pesniki opevajo vzvišene ideje v dovršeni obliki. Poleg tega je v koledarju zgodovinski spis J. Scheinigga: Vmeščanje koroških knezov na Gosposvetskem polju. Prav, da se po takih zgodovinskih dogodkih naš narod zave, da ni bilo tako silno »suženjsko« ljudstvo in da nima tako tožne preteklosti, kakor trobi »gospodsko ljudstvo«. Narodova samozavest je najboljši navor za vstrajno delo in boj za pravdo. Prav bi pa bilo, ko bi bil pisatelj ptujke pojasnil, postavim: kaneliran, kapitel, feud. Vedno je pač treba misliti na preproste čitatelje — mohorjane. — Koledar prinaša letos dva prav potrebna podučna spisa: J. Koprivnikov o viničarstvu, in J. Bezlajev o zidanju domačih poslopij. Oba pisatelja sta se trudila, da koristita in da zabavata. O zadnjem spisu bi se dalo še kaj dostaviti gledé praktičnosti. Tako je pripravnejše, če so vrata iz kuhinje nasproti čumnate. To pot premeri vsaka gospodinja premnogokrat. Zato naj bo kar se dá kratka. Dobro bi bilo takoj pri vzornem načrtu napraviti sobe zgoraj v podstrešju. Te se silno rabijo pri vsaki hiši. Lepo se poda in prav koristna je pri takih stavbah takozvana »facciata«. To dá hiši neko lahkoto in pridobi se prostor za lepo sobico. Tudi stopnice naj bi bile naravnost, ne vpognjene. — Vsakoletni razgled po katoliških misijonih nam tudi letos podaja mnogo lepega in vspešnega berila. Poleg te snovi sta v Koledarju dva beletristična spisa: »Za brata«, spisal dr. Jan. Ev. Krek, in »Kako se je rajni Smolnikar trmoglavosti odvadil«, spisal Žaljski. Oba spisa sta naslovljena za povest, vendar je drugi le precej široko opisan dogodljaj. Tudi naj bi bilo v drugem spisu bolje motivirano, kako se je oni pod, ali stopnice, podrl. Sicer sta pa obe povesti lepi, ki bosta imeli dosti bralcev in ob prvi bo marsikaka solza ginjenja nad bratovsko ljubeznijo priplavala v oko. — Mnogi čitatelji bodo pogrešali rebus.

č) **Slovenskih večernic**, 50. zvezek, obsega letos samo jedno daljšo povest: **Boj za pravico.** Spisal Fr. J. Milovršnik. Prav razveselil nas je ta zvezek. Saj so se že dolgo ponavljale tožbe, da ni nikakega daljšega pripovednega spisa. S tem je ustregla družba vroči želji in podala bravcem zopet nekaj daljšega, nekaj celotnega. Kaka pa je ta povest? Predočuje nam boj med zlim in dobrim, na jedni strani je vtelesena dobrotljivost, poštenost, ljubezen, na drugi pa vražja zvitost, hudobnost, maščevalnost, goljufovost, sploh vse hudobije vršičijo v značaju onega Grčarja. Ta namreč prigoljufa posestvo Klinarja, kasneje pa zasnubi njegovo hčer. Ta ga odbije in se poroči s poštenim pismonošo. To grize Grčarja. Vzlasti pa ga tare strah, da ne bi prišla na dan njegova sleparija. Zato sklene, da uniči pismonošo in njegovo ženo. Pismonošo spravi ob službo občinskega

tajnika, spravi ga v zapor, češ, da je tat, nazadnje pa pahne še njo v tamnico. Slednjič mu pa vendar pridejo na sled. Pravica zmagaja. Grčar je zaprt deset let in na to umrje. — Povest bo imela velik učinek pri preprostem ljudstvu. Brali jo bodo radi. Tudi lepi nauki so v njej in ni pisana prisiljeno. — Gospod pisatelj pa nam bo oprostil jedno opombo. Razsodnemu čitatelju nekako mrzi ta značaj Grčarjev. V njem ni prav nič človeškega. On je pravi satan. Ni je dobre dlake na njem. A poleg tega ima grozovito srečo. Kar si vtepe v glavo, vse izvede, dasi včasih ni verjetno, da bi se mu moglo posrečiti. Šele ko je dozidan ta babilonski stolp hudobij, pride katastrofa kar naglo in vse sesuje v prah. Vse milejše in bolj človeško bi bilo, ko bi se stvar že proti sredi povesti zamotala, da bi bila nekako peripetija v njej. To bi se doseglo lahko z ono Marijano, ki igra tako veliko ulogo v povesti. Kakor torej že omenjeno, cela povest ima samo solnce in temo, belo in črno, hudiča in angelje. — Tudi Matevž, ki se prikaže na prvi strani, potem pa izgine do konca, bil bi lahko neomenjen. — Značaji so risani na tej podlagi dosledno in dobro. Povest, kakor rečeno, bodo brali z veseljem in s pridom in gotovo bo delala čast pisatelju in družbi.

F. S. Finžgar.

2. **Koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za leto 1898.** Namenjen zlasti slovenski duhovščini. Deseti letnik. Izdalo in založilo »Katoliško tiskovno društvo« v Ljubljani. Natisnila »Katoliška tiskarna«. 12°. Str. 148. Cena 1 gld. 20 kr. — Poleg mnogovrstne koristne koledarske vsebine prinaša letos koledar »kronologično vrsto rimskih papežev«, poučna sestavka: »Zakonski zadržek vojaškega stanū« in »O zasebnih pismih«, »Oceno slovenskih knjig za mladino in ljudstvo« (tu beremo oceno 14 novih knjig, zaznamek mladini posebno priporočljivih knjig, zaznamek manj priporočljivih, a vendar še rabnih knjig in kratek zaznamek mladini neprimernih knjig) in »Domačo lekarno«, kjer je naštetih 23 domačih zdravil.

3. **Šest govorov sv. Alojziju v čast, mladini in vzgojiteljem v prid.** Govoril J. N. Renier pri sv. Jakobu v Ljubljani. 1897. Dobiček je namenjen za nove zvonove cerkve sv. Jakoba. 16°. Str. 48. Cena 10 kr. — Te drobne knjižice ne moremo dovolj priporočati onim, ki obhajajo z mladino Alojzijevo šestnedeljsko pobožnost. V šestih govorih se slika sv. Alojzij kot vzor mladini v raznih okoliščinah življenja in sicer: I. Alojzij angeljski mladenič, II. otročja leta sv. Alojzija, III. Alojzij — mladenič, IV. Alojzij si izbere stan, V. Alojzij redovnik, in VI. Alojzijevo blažena smrt. Upamo, da bo knjižica veliko pripomogla, da se bo pobožnost v čast sv. Alojziju obhajala na več krajih in z večjo vnemo.

4. **Drobtinice.** XXIX. letnik. Uredil dr. Frančišek Lampe. Založila »Katoliška družba« za Kranjsko. V Ljubljani. Natisnila »Katoliška Tiskarna«. 1896. 8°. Stranij 96. Cena 20 kr. Zaradi potresa, ki je prizadel »Katoliški družbi« veliko škodo, je izšel 29. letnik Drobtinic le v skromni obliki, krasi ga lepa podoba sv. Družine. Jako prisrčno in prijetno berilo je »Sveta Družina«, poljski zložil J. B. Zaleski. Priobčil J. Bilc.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“

Odgovorni vrednik: Alojzij Stroj.

